

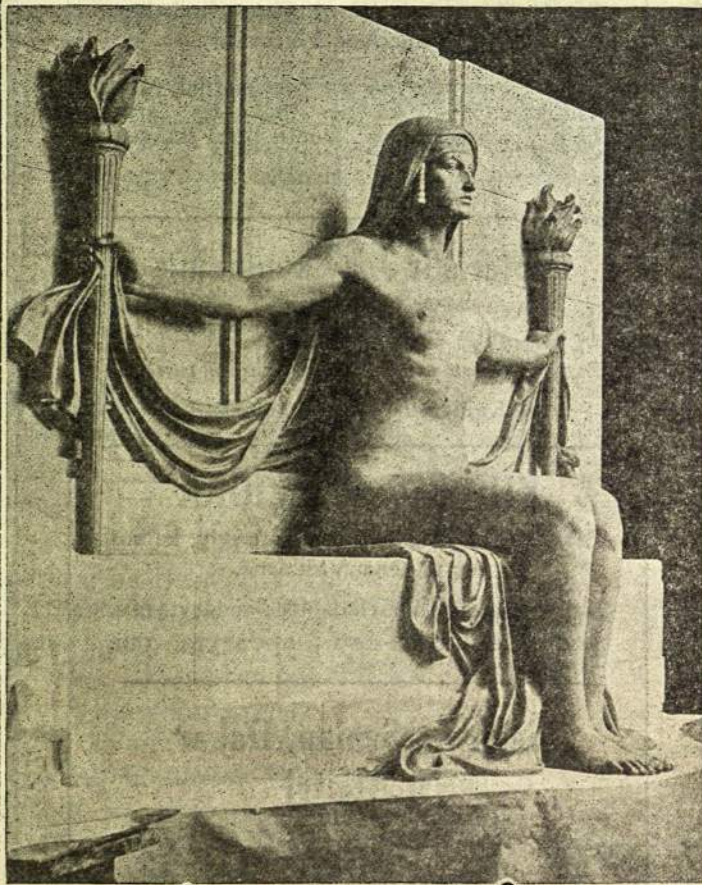
METAI II.

SEPTEMBER-RUGSEJIS

No. 9.

MOTERŪ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Teisybė.

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaite

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parngimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.
Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.
Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai II.

Rugsėjis-September 1918

N 9

ŽODELIS Į L. M. P. S. NARES.

Brangios Draugės! Šiandie viso pasaulio darbininkų klesa pergyvena milžinišką krizį. Vienintėlis kas mums da pridoda vilties geresnės ateities,—tai Rusijos karžygiškas proletariatas. Mes, lietuviai-darbininkai susiorganizavę į Lietuvių Soc. Sąjungą ir Liet. Mot. Progr. Sus. organizacijas, turime čia Amerikoj vesti kovą, kuri sustiprintų Rusijos darbininkų klesą. Bet mūsų eilėse atsirado darbininkų klesos išdavikų, kurie kalba tikrų kontr-revoliucionierių lupomis, t. y. "Naujienu" redakcija. Paimkite bile kokį "Naujienu" num., ir pamatysite. Jūs pamatysite begėdiškus šmeizimus Rusijos darbininkų klesos ir pūkų patarnavimą kontr-revoliucionieriams ir visai buržuazinei valdžiai visų šalių. Ar mes, LSS. nariai ilgai leisime tiems gaivalams, socialpatriotams mulkinti darbininkų klesą? Ne! Atėjo laikas, kuris reikalauja kuogreičiausia apsivalyti nuo panašių gaivalų.

LSS. pergyvena sunkų laiką. Iš vienos

pusės ją drasko valdančioji klesa—buržuazija, iš kitos pusės—LSS. socialpatriotai su "Naujienu" ir išdalies "Keleiviu". Kadangi ši kova dabartiniu reakcijos laiku yra baisiai sunki, kad atmušus viršminėtus priešus, tai mes esame priversti daugelyj atsitikimų užtylėti. Kadangi L. M. P. S. organizacija yra politiška, kuri eina revoliucinio proletariato pramintu kovos keliu, tai tikiuosi, kad ji ir jos narės galės mums daug kuo pagelbėti prie suvaldymo LSS. socialpatriotų.

Draugės! Jūsų kova yra mūsų kova! Jūsų laimėjimas yra mūsų laimėjimu, ir antraip. Taigi, eikime visi išvien toj sunkioj kovoje už savo klesos išsiliuosavimą. Man labai linksma, kad L. M. P. S. ir jos organas "Moterų Balsas" yra vedamas revoliucinio proletariato dvasioje, užtai gi jums, draugės, lai buna garbė! Visas tos kovos sunkenybes neškime su energija ir pasišventimu, o pergalė bus mūsų!

Rygos Milionas.

PARYŽIAUS KOMUNOS ISTORIJA

Parašė LISSAGARAY. Vertė J. B.

Komunoj Delescluze smarkiai kritikavo "Gelbėjimo Komitetą", primesdamas jam neveiklumą, nerangumą, nesutikimus ir kviesdamas prie energingo veikimo.

Aštrūs žodžiai įtekmingo veikėjo nepasiliko be pasekmių. Tuoj vaidai likosi užmiršti, išrinkta naujas "Gelbėjimo Komitetas", o atstovu į kariškąją komisiją paskirta Delescluze.

Versaliaus valdžia reikalavo morališkos paramos visos valstybės. Todelei gudrus Triers'as perstatė provincijoms komunistus, kaipo piktadarius ir vagis. Tvirtino jis, kad jie kankina ir žudo paimtus į nelaisvę kareivius ir duoda jiems užnuodytą maistą.

Provincijos tikėjo toms paskaloms, juo labiau, kad ir tautiškoj taryboj tokie žmonės, kaip Louis Blanc ir Schoclelier'as atakavo centrališkąjį komitetą.

Vienok pradžia Paryžiaus apgulimo, atidarė akis sukloidintiems. Niekas nebetikėjo, kad pergalei gaujos plėšikų, butų reikalinga taip didelė armija.

Provincijos reikalavo, kad Thiers'as susitaikytų su paryžiečiais. Darbininkai surengė toje dvasioj demonstracijas.

Buvo reikalaujama, kad butų sušauktas kongresas iš visų Prancuzijos miestų atstovų, kuris įvykdytų taiką, užtikrintų visiems miestams autonomiją, ir įsteigtų respubliką.

Thiers'as, matydamas pavojų, ėmėsi energišku priemonių. Uždraudė sušaukti kongresą, liepė areštuoti radikalus.

Nuo gegužės 10 d. Thiers'as buvo situacijos viešpačiu. Pasisekė jam atskirt Paryžių nuo kitų miestų, ir tada suteikė sostapiliui mirtiną smugį.

Tuom tarpu komuna, nepermatydama situacijos, gaišino laiką vaidams ir diskusijoms. Apsigynimas ėjo nerangiai.

Delescluze, nežiurint visos savo energijos, nieko negalėjo padaryti. Po paėmi-

mui forto Issy, versaliečiai, nežiurint Vrublevskio narsumo, užiminėjo nuolat kitus fortus ir bombardavo miestą. Nusigandusi komuna, neteko galvos. Mažuma, numetė nuo savęs atsakomybę ir išstojo iš komunos.

Išnaujo išrinktuosius mažumos narius, didžiuma nepriėmė. Trukšmingą komunos posėdį pertraukė eksplozija parakaunėj, kurią Thiers'o agentai išsprogdino.

SKYRIUS VI.

Komunos mirtis.

Komuna merdėjo. Tiktai paryžiečiai netikėjo ateinančiai nelaimei.

Teatrai buvo prikimšti, koncertai ir perstatymai buvo rengiami prie trenksmo kanuolių. Tiktai priemiesčiuose tęsėsi nuolatinė kova. Ten sproginėjo bombos, degė namai, žuvo žmonės. Diena iš dienos versaliečiai vis angsčiau apsupo miestą. Vis daugiau ir daugiau batarėjų šaudė į Paryžių.

Komuna vis buvo neveikli; per 7 savaites pastatė tik keletą barikadų. Jos batarėjos nešaudė. "Gelbėjimo Komitetas" skundėsi, kad nėra kareivių, ir turi tiktai 6,000 kariuomenės. Geg. 20 d. į miestą šaudė 300 apgulimo kanuolių.

Tą pačią dieną versaliečiai sužinojo nuo šnipų, kad miesto vartai nėra uždaro mi. Užtai versaliečių kariuomenė, pasinaudodama tuomi neatsargumu, mažais skyriais, nežymiai veržėsi į miestą. Dambrauskas, sužinojęs apie tai pranešė "Gelbėjimo Komitetui", kuris pradėjo diskusijas link tolimesnio miesto apgynimo.

Kol Dambrauskui pasiuntė pagalbą, versaliečiai dviem kolumnom, be jokio pasipriešinimo užėmė 2 svarbius strategiskus punktus viduryj miesto—Trocadero ir Autemps.

Auštant, Dambrauskas pribuvo į rotužę pranešdamas, kad versaliečiai įėjo į miestą, ir kad gvardija visai nebenori kovot. Gvardiečiai išbėgiojo. Pradėta mušt į varpus;

pagal šauksmo susirinko vos keletas tukst. žmonių prie rotužės. Komitetas liepė statyti barikadas, bet tuo tarpu versaliečiai užiminėjo vis daugiau ir daugiau miesto apskričių. Jų pulkas, einantis ant plėciaus de la Concorde, sutiko Brunelį priešakyje 150 šaulių su keleta kanuolių.

Batignolles'e padaryta barikados. Prasideda narsi kova.

Komuna po įėjimui prieš į miestą, geg. 21 d. užbaigė savo veikimą, neturėdama jokios įtekmės į tolimesnius atsitikimus.

Nuo tada nebebuvo jokios valdžios. Buvo statoma šimtai barikadų, bet be jokių planų arba vadovystės. Nuo antros val., visos krautuvės buvo uždarytos, gatvės tuščios, o ant gatvių kampų pradėta statyti milžiniškos barikados, ant kurių buvo statomos kanuolės. Aštuntą val. vakare sulaikyta versaliečius nuo tolimesnio ėjimo. Kovojava buvo narsiai. Visi ėjo ant barikadų: vyrai, moters, vaikai ir seniai. Utarninke (geg. 23) šaudymas prasidėjo trečią val. išryto. Versaliečiai užėmė Montmartre, kur kovojo ir moterų skyrius po vadovyste Liudvikos Michel ir rusės Dmitriejevos.

Palengva, žingsnis po žingsniui, versaliečiai turėjo iškovoti kiekvieną pėdą žemės, dasileisdami, prie to, baisių žmogždysčių ir skerdynių.

Montmartre'jū nuzudė 42 vyrus, 3 moteris ir 4 kūdikius. Visus paimtus į nelaisvę versaliečiai žudė. Iki vakarui užėmė pusę miesto. Dambrauskas likosi mirtinai sužeistas. Antrą dieną palaidojo jį iškilmingai ant Pere Lachez kapų. Iš ryto geg. 24 d., komuna apleido rotužę. Versaliaus kariuomenė užėmė tris ketvirtadalius Paryžiaus. Vrublevskis vis da laikėsi, atmušė 4 versaliečių atakas. Tą dieną versaliečiai padarė baisias skerdynes, žudydami visus, kurie tik jiems nepatiko. Visas Paryžius buvo liepsnose. Sudegė teisdarystės rumai ir daugybė kitų namų.

Versaliečiai šaudė net į ligonbučius ir vežimus, vežančius sužeistuosius. Komu-

nistai, norėdami atkeršyti, sudegino Thiers'o namą. Tautiškoji taryba užtai dovanuoja jam pilį provincijoje.

Dabar jau ir komunistai pradėjo keršyti, ir sušaudyt paimtuosius į nelaisvę.

Ketverge, geguž. 25 d., nedaug jau gvardiečių besigynė narsiai. Vrublevskio skyrius likosi sumuštas. Žuvo Delescluze; Brunelis ir Dmitriejeva buvo sunkiai sužeisti.

Pėtnyčioj ir subatoj paėmė paskutines barikadas. Saujelę besiginančių ant Pere Lochez kapinių, iššaudė iki vienam.

Visą "kruviną" savaitę tęsėsi Paryžiaus paėmimas, o per tas 7 dienas žuvo 3,000 darbininkų; tuo tarpu, kada versaliečiai per balandį ir gegužį neteko tik 877 kareivių.

Minia, geidžianti keršto, įsiverzė į rotužę ir nuzudė 48 kalinius Versaliaus valdžios šalininkus, kuriuos komuna buvo ten uždariusi.

SKYRIUS VII.

Paryžių viešpatavo teroras. Visur laivonai ir griuvėsiai. Gatvėse kariuomenės skyriai. Pasipriešinimas likosi pergalėtas, o pergalėtojai liko budeliais. Keletą tukstančių darbininkų sukimšta į kalėjimus. Viename tik La Roquette kalėjime geg. 28 d. sušaudyta 1,900 darbininkų.

Pradėjo veikt kariški teismai be protokolų ir tyrinėjimų, išduodanti mirties nuosprendžius. Abelnai, palei valdiškus užrašus, išduota 17,000 mirties nuosprendžių.

Nuo geg. 21 d. iki 30 d. sukimšta į kalėjimus 38,568 žmonės. Iš tų 1,057 moters ir 651 nepilnamečių. Kalėjimai buvo prikimšti. Kalinius maitino dziovinta duona ir lašiniais. Apie 2,000 išmirė kalėjimuose, kitus patraukė prieš karišką teismą. Pirmiausia stoji prieš teismą komunos nariai; iš 17 apkaltintųjų, 2 nuteista mirtin, 2 išteisinta, o likusieji nuteista deportavimui arba į kalėjimą.

Paryžių ir apielinkėse veikė 26 kariški teismai. Teisėjais buvo kariuomenės oficeriai, kurie kovojo su komuna. Apkal-

tintiems nebuvo duodama apgynejų. Iš tarpo žymesnių komunistų,—Rosselis, nuteista mirtin, Rochefortas—deportavimui, taip-pat ir Liudvika Michel.

Iš 35,000 kalinių 22,000 paleista, 10,500

pastatyta prieš karišką teismą. Iš tų, 270 nuteista mirtin, 410 prie sunkių darbų, 7,500 deportuot, likusieji į kalėjimą.

Galas.

MOTERIS PRAMONIJOJ

Galvą svaigančiu greitumu kapitalistiskai šeimyninkavimas stengiasi vis daugiau ir daugiau įtraukti į savo vystymosi verpėtą (sukurį) visas da nepalistas arba mažiau palistas darbo spėkas. Tuo tarpu jis neaplenkia nė moteries ir jos kudiškių. Be mažiausio pasigailėjimo jis traukia sykiu su savim ir moterį, tą pačią moterį, kuriai jis vakar teikė vietą prie lopšio ir pečiaus. Bet šandie jis ją—moterį—savo išskėstais nagais traukia netik į fabriką—dirbtuvę, bet ir į kitas vietas.

Tų moterų skaitlius, kurios apleidžia virtuvę ir lopšį, ir nueina į fabriką, kiekvienoj valstybėj, kiekvieną dieną eina daugiau, paliekant užpakalyj neapžiūrėtus namus ir neaprupintus kudikius.

Rodosi, kad jas koks ten galingas balsas šaukia—ir ji eina, eina su džiaugsmu.

Pagal oficialių žinių, Anglijos pramonijoj, nuo 1914 m. pabaigos moterų skaičius pram. pakilo ant 1,421,000. Iš viso Anglijos pramonijoj moterų randasi 4,766,000, kurios išsidalina po įvairias pramonijos šakas. Tarpe tų randasi 600,000 moterų, kurios dirba amunicijos išdirbystėj.

Suv. Valstijų darbo ministerija parodo, kad Illinois Valst. pramonijoj užregistruota 600,000 moterų, Missouri—300,000, Tennessee—250,000, Denvero mieste—40,000, Idaho—50,000, Oklahoma—70,000. Karės departamente randasi 125,000, tekstilo pramonijoj—275,000, kitose tekstilo pramon. šakose—212,000; mezgamosė išdirbystėse—130,000, čėverykų išdirbystėj—95,000. Iki pereinamųjų metų pradžios Suv. Valstijose moterų įvairiose pramonijos šakose buvo apie 2,000,000. Dabartiniu gi laiku šios skaitli-

nės tris sykius yra pasididinusios.

Apskaičiuota, jog artimiausioj ateityj Suv. Valstijose bus ištraukta iš produktyvio darbo apie 6 milijonai vyrų, kurių vietas užims moterų darbo spėka. Taip-pat apskaičiuota, kad Suv. Valst. randasi da apie 2 milijonai moterų nuo 15 iki 45 metų senumo, kurios da nedarba pramonijoj ir nelanko mokyklos, kurių, taip išalkęs kapitalizmas siekia savo nagais, kad pagavus likusias aukas... Suv. Valstijose nuo pradžios pereinamųjų metų valstybės tarnyston priimta apie 20,000 moterų.

Suv. Valstijų darbo ministerija nutarė, kad visiems dirbantiems butų atlyginta vienodai. Bet ištikrųjų tas nutarimas yra ir palieka tiktai ant popieros. Moteries darbo vertė buvo ir yra skaitoma, kaip pigiausia. Kad ir industrijos ponai tuojaus ir nenumazintų darbo mokesčius, tai visgi jie moteris stengtųsi pastatyti prie tokių darbų, prie kurių, ačiu mažam atlyginimui, vyrų visai negalima gauti. Antras dalykas,—žemas algas juo daugiau mažina kilanti pragyvenimo brangenybė, ir darbininkų organizacijų silpnybė. Darbininkas-vyras, kaip seniausias industrijos vergas, daugiau supranta savo klesos reikalus ir smarkesnis kovotojas del algos pakėlimo ir abelnai savo klesos buvio pagerinimo. Moteris gi, kaip industrijos svetys, neseniai atėjusi ir nesusipažinusi su savo klesos reikalais, neorganizuota, ir tuo budu ji pasitenkina esančiąja alga, kuri, apskritai imant, buna daug mažesnė už vyrų.

Del tos priežasties nepaprastai sunkus darosi moterų klausimas darbininkų klesos organizacijoms.

Paprastai, moteris da mano, kad ji randasi pramonijoj tiktai trumpam laikui, ir delto ji nesuinteresuoja savo klesos reikalais ir nuo darbininkiskų organizacijų laikosi nuošaliai. Trečias dalykas,—tai daugelis yra tokių moterų į pramoniją atėjusių, kurios padarė tokį žingsnį del sporto. Taip vadinamas "Moterų Apsigynimo Komitetas" užregistravęs apie 100,000 "liuosnorijų" darbininkų, tai yra tokių, kurios nėra priverstos dirbti, bet eina iš savo noro, del "patriotizmo".

Šitos liuosnorės darbininkės yra tikras kapitalizmo ramstis, kurios mėgins dirbtuvėse tikrąsias darbininkes trukdyti nuo klesinės užduoties ir stengsis jas jungti su savo "lengvo gyvenimo" idealais, gesinant jose darbininkiską susipratimą.

Bet vienas dalykas yra vistik gana aiškus: progreso ir visuomenės vystymosi bėgis, ištraukia moterį, nuo jos šimtmečiais nešamo kančių ir baisiausio pažeminimo jungo, nuo netikusių prietarų, kuriuose moteris buvo supančiota, ir įstatė ją į ateities kelią, kuriuom ji eidama, sykiu su savo draugu vyru per milžiniškus industrijos laukus, pasieks tą laimę, del kurios šandie kovoja milijonai organizuotų darbininkų klesos didvyrių!

Visų šalių valstybės vyrai, pradeda vis daugiau ir daugiau suteikti moterims balsavimo teisių. Delko? Kas per priežastis? Nes vakar tie patys valstybės vyrai moteriai rodė vietą prie pečiaus ir laikė beteise, o dabar paliko toki geri?

Ar suprانتat tai? Jie atrado, kad iš moters galima padaryti politiską kudikį, kuriuo bus galima žaisti kaip tik norima, žinoma, kapitalistų klesos naudai. Jie atrado, kad pas moteris da silpnas politiskas išsilavinimas arba supratimas. Jos greitai pasiduoda įvairiems įspudžiams ir visokiems apgaudinėjantiems prizadams, kuriuos vartoja kapitalistų klesos bernai. Ir ištikrųjų, daugelyj valstijų, kur moterims suteiktos balsavimo teisės, pasirodė, kad ten tapo priimta daugelis tokių atžagarei-

viškų įstatymų sumanymų ir išrinkta į įvairias valstybės įstaigas reakcioniskiausi valdininkai.

Balsavimo teisės yra balsavimo teisėmis tiktai turtingųjų klesos moterims, bet beturčių-darbininkų klesos moterims jos tebėra, del įvairių priežasčių, tiktai ant liežuvio.

Pasiliuosavimas moteries nuo pečiaus daro didelius įspudžius į jos visuomeniską padėjimą ir į jos išsitobulinimą. Taip, pavyzdžiui, eina įvairios žinios iš valstybių, kur moteris dalyvauja valstybės ir abelnai visuomenės gyvenime.

Tai taip perversmas vyksta: moteris paliko netik svarbiu faktoriu darbo turgaus vietoj, bet ir visuomenės santykių nustatytoja.

Moteris, kad įgijus balsavimo ir kitas žmoniškas teises, turi pereiti per tuos milžiniškus industrijos laukus ir ant tos pramonijos kovos lauko ji susivienys ir paduos ranką savo kovos draugui vyrui ir stos bendrai su juo į milžiniškas ekonomines ir politiskas savo klesos organizacijas, kurios veda revoliucinę kovą prieš industrijos ir buržuazinės valstybės parazitais.

Buržuazinės moters visą prakeiksmą meta ant vyrų už tai, kad šie nesuteikia joms balsavimo teisių. Bet ar visi vyrai naudojami tomis teisėmis? Milijonai darbininkų klesos vyrų neturi balsavimo teisių, ir už tai mes jų negalime kaltinti delto, kad yra tame priežastis kas juos sulaiko ir neleidžia įgyti tas teises... Buržuazinės moters, įgijusios balsavimo teises, jos jausis laimingomis, joms niekas neberupės; kaip tiktai įsiveržti į valdiškas vietas ir atsisėsti į parlamentarizmo kedę ir bendrai su savo klesos vyrais (buržujais) kalti naujus retėžius darbininkų klesos vyrams, moterims ir kudikiams. Bet moteris-darbininkė, įgijusi balsavimo teises toli gražu nesijaus laiminga. Jos vargas ir skurdas, nėkiek nesumažės, taip lygiai kaip ir jos draugo vyro padėjimas nepasigerino. Vienas dalykas, kas yra geras, tai tas, kad ji, įgijusi balsavimo

teises, sykiu įgys tą kovos įrankį, kurio pagalba bus galima vesti kovą už savo klesos buvimo pagerinimą ir galutiną išsiliuosavimą.

Taigi mes, kalbėdami apie balsavimo teises moterims, nekiškime į vieną maišą buržuazijos klesos moterų su darbininkų klesos moterims, bet visuomet stengkimės daryti skirtumus ir tiesti rubežių tarp tų dviejų klesų moterų. Nurodinėkime koks skirtumas viešpatauja tarp darbininkės-moteries, ir turčių moteries. Aš sakau, kad darbininkė moteris, įgijusi balsavimo teises nebus tiek laiminga, kaip kad laiminga yra buržuazinė moteris be tų teisių. Man teko girdėti prakalbą vienos inteligentės iš L. M. P. S., kuri nurodinėjo, kad moters, įgi-

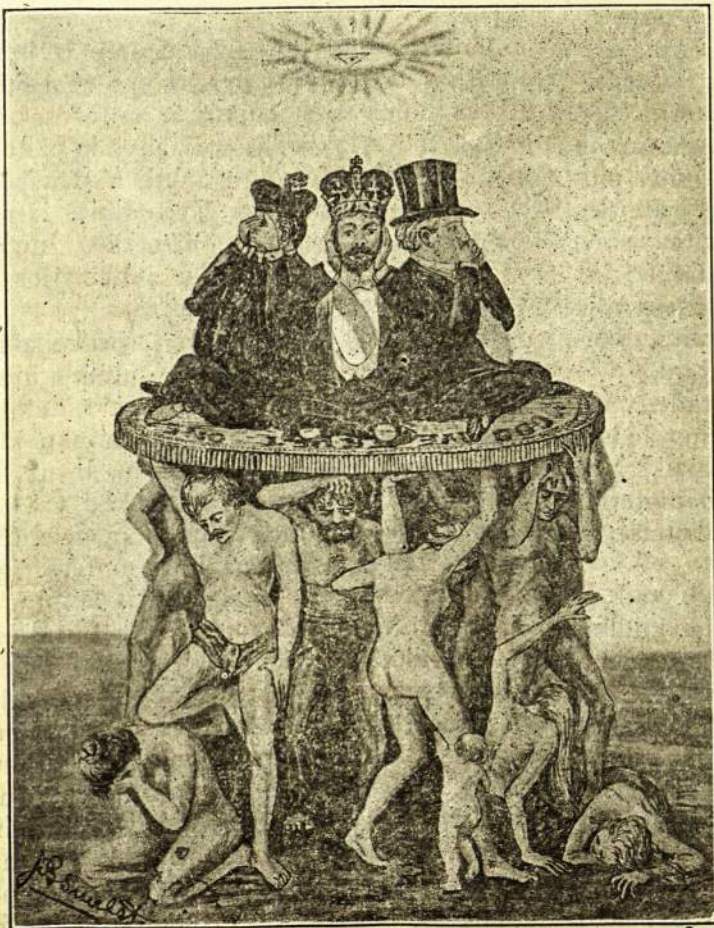
jusios balsavimo teises prašalinsią tokias ir tam panašias nelaimes, kurios šandie žmoniją ištiko, o jau skirtumo tarp buržuazinių moterų ir darbininkų klesos moterų jokio nedarė. Visas piešia nelaimingomis ir vargšėmis—tempia ant vieno kurpaliaus.

O tokių panašių nuomonių buvo galiama pastebėti pirmiaus ir "Moterų Balse".

Tulos draugės, nedaro skirtumo ir tarp vyrų,—visus kiša į vieną maišą, ir vadina išnaudotojais ir moterų paniekintojais. Jei-gu jūs draugės, kovojate tiktai už tokias teises, kokias mes šandie darbininkai turime, tai aš sakau geriaus visai nekovoti. Žinoma, aš čia visai neturiu minty, kad taip mano visos mūsų moters, bet kad tokių nu-

monių yra, tai esmu pats pastebėjęs. Kaip revoliucinis proletariatas žiuri į moterų balsavimo teises, ir koku keliu turi buti einama prie įgijimo tų balsavimo teisių, taip-pat koks skirtumas tarpe darbininkės moteries, kovoj už balsavimo teises,—aš, laiko turėdamas, apie tai parašysiu į "Moterų Balsą".

Prie pabaigos turiu priminti draugėms, kad kova už išgavimą moterims lygių teisių, turi buti vedama visos darbininkų klesos. Ta kova turi buti ne prašymais-maldavimais, ne važinėjimais automobiliuose su išpuoštomis valdančios klesos vėliavomis ir tt. tokia kova yra kova buržuaziška, bet kova turi buti paremta ant revoliucinės klesų kovos pamatų. Darbininkų klesa, kaip vyras, taip ir moteris, turi paduoti vienas kitam savo puslėtą ranką, ir leisti į kovą už žmoniškas teises, už darbininkų klesos buvimo pagerinimą, už galutiną išsiliuosavimą—už socializmą!

Darbininkų Našta.

Rygos Milionas.

APŽVALGA

SUFRAGISTĖS KALĖJIME.

Jungt. Valstijų sufragisčių partijos kairiojo sparno narės demonstravusios prieš Baltąjį namą Washingtone ir reikalavusios, kad senatas neatidėliotų perleisti priedą prie Jungt. Valst. konstitucijos, suteikiantį moterims lygias teises, sukimštos į kalėjimus.

Apie 40 moterų su Amerikos vėliavom, sufragistiškais ženklais ir parašais surengė demonstraciją prieš Baltąjį namą. Jos reikalavo, kad senatas neatidėliotų daugiau, ir nubalsuotų konstitucijos priedą, suteikiantį visų valstijų moterims lygias teises, ir už tokį reikalavimą jos liko areštuotos, apdaužytos policijos buožėmis, tulos ir labai sužeistos, paskui sukimštos į kalėjimus. Šitokį užmokestį jos gavo užtai, kad jos remia visokius valdžios sumanymus, aukauja savo mylimiausias ypatas ir stengiasi atsižymėt savo patriotiškumu.

Iš 38 areštuotųjų moterų, 26 papuolė į kalėjimą, kitos gi sugrįžo į savo partijos ofisą, sutinusiais, pamėlynavusiais veidais, išsukinėtom rankom, sulaužytais pirštais ir apdraskytom gerklėm. Iš labiausiai policijos sužeistų yra sekančios: Edna Purtell iš Hartford, Conn., išsukta ranka ir nulaužtas pirštas; Hazel Hunkins Billings, iš Montanos, ranka taip sutinus, kad negalima patirt ar išsukta ar nulaužta. Tas atsitiko, kada policistas pagriebęs ją už galvos parbloškė aukštienyką ant stalo. Julia Emory iš Baltimore, Md., sutrenktos strėnos. Gladys Greiner iš Baltimore, Md., ir V. Pierce iš San Diego, Cal., buvo parbloškštos ant stalo ir smaugiamos. Jų visas kunas buvo sudraskytas ir supjaustytas. Lucy Burns iš Brooklyno ir L. Lewis iš Philadelphijos, dikčiai apdaužytos ir sudraskytos. G. Koenig iš Hartfordo, išsukta ranka. Nuteistosios į kalėjimą apskelbė valgio streiką.

Nuo nešvarumo kalėjime ir nevalgymo, kalinės apsirgo. Atsilankius advokatui, tik 4 jų galėjo kalbėt.

SOCIALISTŲ PARTIJOS ATSIŠAUKIMAS ir GRIGAITIS.

“Naujienos” N 193 praneša, kad: “Socialistų Partija per savo Nacionalį Pildomąjį Komitetą, priėmė pranešimą apie rusų padėjimą, šaukiantį pasaulio darbininkus padėt rusų žmonėms jų kovoje už laisvę. Paskelbime sakoma: Nuo to laiko, kaip prancuzų revoliucija įsteigė pasaulyj naują augštą politinės laisvės laipsnį, kito žingsnio, lygaus rusų revoliucijai, demokratinėje pažangoje ir visuomeniniame teisingume nebuvo. Rusų žmonės numetė užpakalyj savęs 3 šimtmečius carizmo priespaudos. Jie įsteigė pažangią demokratybės formą socialistinės valdžios pamatu, bendro veikimo pastanga visų gerovei. Jie numetė į šalį netikusius slaptosios diplomatijos bei imperializmo stabus, ir naikina visokį išnaudojimą. Ekonominiai ir visuomeniniai, kaipo ir politiniai, Rusijos socialistinė Sovietų Respublika yra darbininkų valdžia per darbininkus ir darbininkams”. Čia “Nauj.” redakcija padeda savo pastabą: (“Mes labai geistume, kad taip būtų. Bet, deja, Rusijos socialistų partijos—social-demokratų ir social-revoliucionierių visų srovių— taip-pat kaip ir žinomi visame pasaulyj Rusijos socialistai: Ceretelli, Černov, Akselrod, Martov, Rusanov, Gorki, yra visai kitokios nuomonės. “N.” Red.)”.

Na, žinoma, nieko stebėtino, kad jie yra kitokios nuomonės, nes jie yra tokiepat socialistai, kaip ir “Naujienų” redaktorius. Bensonas, Spargo, Russellis ir jiems panašūs, kuriems Socialistų Partijoj pasidarė karšta, taipgi yra kitokios nuomonės.

PASIRUPINKIT SU ANGLIM.

Valdžia ragina žmones, kad pirktų reikalingas žiemai anglis dabar, nes žiemą, sako nebus galima gaut. Laikraščiai taipgi sako, kad ateinančią žiemą daug blogiau bus su anglim, kaip pereitą.

Daugelis gyventojų jau užsisakė ar nusipirko. Kas išgali, patartina dabar nusipirkt.

KAS GABESNIS KOLIOTIS.

Tulas Abelis "Laisvės" N 66 kritikuoja tulus mūsų veikėjus ir veikėjas, kad jie moka gražiai kolyotis per laikraščius. Ant galo Abelis nurodo, kad moters daug bjauriau moka kolyotis už vyrus. Priveda jis tulo profesoriaus ir rašėjo išsireiškimus apie moterų kolyojimus, ir pats tuos išsireiškimus užgiria.

Perskaičius tą straipsniuką, gauname įspudį, kad Abelis neskaito "Naujienu", nė klerikalų bei tautininkų laikraščių, nes jei jis juos skaitytų, jis niekada nesakytų, kad moters bjauriau už vyrus kolyojasi. Moters, kurios neskaito ir nerašo, tulos moka labai gražiai kolyotis, bet vyrai, kurie skaito ir rašo, vadina save inteligentais, universiteto mokslus baigusieji, nė kiek nuo tų moterų neatsilieka. Tokių puikių perlų randame vyrų laikraščiuose, vyrų pagamintų, kad reikia stebėtis iš kur jie tokius literatiškus perlus ima. Abelis nurodo tuos moterų "kolyojimus", kurie jam taip baisus pasirodė: "stoka išauklėjimo", stoka draugiškumo, harmonijos, bendrai veikti". Na, argi tai taip baises kolyojimas? Kolyojimu išdalies, galima pavadinti "stoka išauklėjimo" ir tai menkas kolyojimas; kiti gi: "stoka draugiškumo-harmonijos" visai nėra kolyojimu; yra tai tik pastaba, ar ji yra teisingai taikoma ar ne, nedaro skirtumo.

Jei Abelis šituos žodžius vadina kolyojimu, tai mes patarsime jam perskaityt "Naujienu" N 190: "Atsakymas "Laisvės" inteligentui", ten jis atras šitokius perlus: "kur to smarkuolio protas ir gėda", "straksi", "paleido nasrus", "šmokas skerečiojasi" ir tt. Apart daugybės "Naujienu" literatiškų perlų, daugiausia atsižymėjo "balsai iš suorpaipių", tai bent kolyojimas! O "Naujienas", juk, ne moters redaguoja. Ne, moteris taip nepataikytų kolyotis!

Apie klerikalų ar tautininkų spaudą nėra kas nė kalbėt. Tokius kolyojimus "M. B." bjaurisi ir atkartot.

ARGI TAI ŠMEIŽIMAS?

"Naujienu" N 194 tula "progresistė" apgailėstauja, kad, girdi, "M. B." šmeižia "Naujienas". Progresistė, turbūt, nesupranta ką reiškia žodis "šmeižia"; "šmeižia"

—reiškia, kad kas-nors sako apie ką-nors blogą ir neteisingą dalyką. "Moterų Balsas" gi pasakė teisybę apie "Naujienas", tai visai nereiškia šmeižimą.

Jei "progresistė" netiki, kad "M. B." teisybę sako, tegul atydziai skaito "Naujienas", ypatingai redakcijos straipsnius ir apžvalgą. Tegu "progresistė" pažiuri, kaip "Naujienos" šmeižia ir niekina Rusijos darbininkų tarybas,—tikrą darbininkų valdžią. Ir "M. B.", kaip darbininkų laikraštis, ištikimas darbininkų reikalams, negali tylėt matydamas tokius užsipuldinėjimus ir šmeižimus. "M. B." yra pasiryžęs visada apgint darbininkų reikalus ir nurodyt jiems kas jų draugas, o kas priešas, kad veidmainingi jų vadovai negalėtų jų klaidint ir vest į kapitalistų sąstus.

Darbininkų laikraščiai, o sykiu ir "M. B." tam ir išeina, kad šviest darbininkus ir rodyt jiems tiesųjį kelią.

Kad "Naujienos" talpina L. M. P. S. skelbimus, tas da nereiškia, kad jos tikrai rupinasi darbininkų reikalais. Už pinigų bile kokis kapitalistų laikraštis patalpins jusų skelbimus, tik duokit.

Kapitalistai labai neapkenčia socialistų, o laike rinkimų jų laikraščiai talpina socialistiškų skelbimus ir agitatyviškus straipsnius, jei tik jiems apmokama. Progresistė labai klysta sakydama, kad už jokių pinigų netalpina.

O jei "Naujienos" ir uždyką talpina, tai tas nieko nereiškia.

"Naujienos sako, kad "M. B." red. fanatikė, ir liepia skaityt kapitalistiškus laikraščius. "Mot. Bals." redakcija visai neliepė skaityt kapitalistiškų laikraščių, tik sakė, kad didesnė nauda juos skaityt, negu "Naujienas"; nes žinios ten randasi tos pačios, ką ir "Naujienos", o straipsniai, jei ir šmeižia darbininkus, tai skaitantis žino, kad kapitalistas kitaip ir negali rašyt, bet kada "socialistas" šmeižia darbininkus, tai menkai susipratęs žmogus nebežino ką manyt. Vienas socialistas taip sako, kitas kitaip, ir nepatyręs darbininkas nebežino katram tikėt, ir nebetiki nė vienam. Tokius tai vaisius atneša tokie laikraščiai, kaip "Naujienos" ir joms panašūs.

Vaikiškas Užsispyrimas.

“Laisvės” N 66 R. Merkis, kad jau lieja savo tulžį ant LSS. centro, tai lieja, o “Laisvės” redakcija ploja jam. Mat d. Merkis pyksta ant tulų LSS. centro narių, kam jie mano, kad Sąjungos namui geresnė ir tinkamesnė vieta būtų Brooklyne, na tai surankiojo visokių “žinių-žinučių” apie neva kokius ten suokalbius, intrigas ir prirašė visą puslapį.

Tie “suokalbiai”, matyt, prisispavėdino d. Merkiui; na, ir padaręs iš to sapno didžiausį “baubą”, gazdina juomi visus sąjungiečius. Galimas daiktas, kad Pild. Kom. vilkino namo statymą, bet priežastis vilkinimo be abejonės buvo ta, kad dabartiniu laiku namą statyt—viena, labai pavojinga, o antra, darbininkai ir medžiaga taip nesvietiškai brangūs, kad LSS. neišgalės dabar pastatyti,—o ne delto, kad daryt kokias ten intrigas.

Merkis nori, kad namas būtų Philadelphijoj delto, kad jis Philadelphijoj gyvena, o kad jis gyventų, padėkim, Elizabethe, tai be abejonės norėtų, kad namas būtų Elizabethe. Taip-pat ir tuli kiti philadelphiečiai, būtina užsispyrė, kad namas būtų Philadelphijoj delto, kad jie čia gyvena. Toks užsispyrimas yra labai vaikiškas. Nežiurima, kad LSS. būtų nauda, bet kad ant savo pastatyt. Sunku tikėti kad tas užsispyrimas būtų del kitų priežasčių, nes teisybę kalbant, Philadelphijoj namą statyt būtų didžiausia klaida.

Philadelphijos lietuvių kolonija nepalyginamai mažesnė už Brooklyno apie tai negali but nė kalbos. Pažangiųjų organizacijų čia visai veik nėra. Yra 2 Sąjungos kuopos, 1 L. D. L. D. ir 2 L. M. P. S. kuopos, tai viskas.

Kitos gi organizacijos ar klubai turi savo namus ir svetaines, tai jiems Sąjungos namas nereikalingas, ir jie juo nesinaudos. Statyt namą su svetaine del tų 5 kuopų parengimų, kurių buna labai mažai, nėra jokio išrokavimo; ir namas negalėtų jokiu budu iš tų 5 kuopų, kurios išmėtytos po visą miestą užsilaikyti. Bet nė tos 5 kuopos negalėtų tuo namu naudotis delto, kad toli

viena nuo kitos gyvuoja ir visos publikos į vieną vietą sukviest nėra galima, o namas nebus ant ratukų, kad galima būtų jį vežiot.

Lietuviai, kurie čia ir gyvena, gyvena taip išsimėtę po visą miestą, kad veikimas yra labai apsunkintas. Kada išeidavo “Kova”, “Naujoji Gdynė”, o dabar “Moterų Balsas”, tai vos po kelis ar keliolika ekzemplierių tegalima parduot ant vietos, kur “Laisvė” ir kiti Brooklyno laikraščiai parduoda šimtus egzempliorių ant vietos. O kiek išplatina po visą miestą ant gatvių? Brooklyne beveik ant kiekvieno kampo lietuvių apgyventose gatvėse pardavinėjama “Laisvė” ir kiti lietuviški laikraščiai. Philadelphijoj to visai nėra. Čia taip mažai lietuvių gyvena vienoj vietoj, kad ant gatvių pardavinėt laikraštį negalima, neapsimoka.

Brooklyne didelė lietuvių kolonija, visi veik daikte gyvena. Apart to apielinkėj yra daugybės mažesnių kolonijų. Yra daug pažangių, socialistams simpatizuojančių organizacijų, kurios savo namų neturi ir abelnai svėtainių Brooklyne parankių veik nėra,—užtai Sąjungos namui ten būtų geriausia vieta.

Del visų šitų priežasčių ir tuli LSS. centro nariai bei P. Kom. mano, kad Sąjungos namui geriausia vieta Brooklyne. Ir užtai, kad jie taip mano, kad jie linki Sąjungai labo,—R. Merkis šmeizta juos puslapiniais straipsniais, užmesdamas visokias intrigas, suokalbius ir tt. Ir kokia gi centrai nauda iš tų “intrigų”? Nauda S-gai, ne centro nariams. Mat, Merkis norėtų, kad visi manytų taip, kaip jis mano, bet dėja, kiti mano kitaip, na ir užtai, kad jie kitaip mano negu Merkis,—valiai juos šmeizt. Ar tai gražu? Ar dorį sąjungiečiai taip daro?

Merkis piktinasi, kad IV Rajonas išrinko agitacijos komisiją, o Pild. Kom. tarė apie lapelių išleidimą; na, o 1-ma LSS. kuopa, kur ir Merkis priklauso ar ne nutarė išsiuntinėt agitatyviškus lapelius kuopoms? Ar ne išrinko agitacijai vest komisiją? Mat 1-mai kp. tas galima, o Rajonui ar Pild. Kom. nevalia. Kas gi kuopai tą valią suteikė?

Vienintėlis argumentas, kurį Merkis gali pastatyt prieš Brooklyną ir kuris turi

kiek-tiek vertės,—tai “Laisvės” ten buvimas. Tas, žinoma, kiek-tiek neparanku, bet su “Laisve” galima susitaikyti, nes ir pati “Laisvė” yra išsireikšusi, kad ji taikytųsi kaip nors, jei Sąjunga norėtų ten namą statyti. Merkis bijosi neva kad Sąjungos namas užkenks “Laisvei” ir delei to liepia Sąjungai pasišvęst del “Laisvės” ir statyti namą Philadelphijoje, nors tai būtų Sąjungai didžiausias nuostolis. Kodel jau Sąjunga turi pasišvęst “Laisvės” gerovei, o ne “Laisvė” Sąjungos gerovei? Juk “Laisvė”, sakosi remianti “Sąjungą”, linkinti jai labo, tai kodel jau “Laisvė” negalėtų nors kiek nusileisti Sąjungai, del kurios ji sakosi dirbanti, ir susitaikyti taip, kad nė vienai, nė kitai nebutų skriaudos? Tie Merkio įtariamai “suokalbininkai” yra taipgi “Laisvės” šerinkais, vienok, linkėdami Sąjungai labo, pataria namą statyti Brooklyne. Kas daugiau veltija labo S-gai—Merkis ar “suokalbininkai”? Kas link laikraščių sulaikymo, tai Merkis labai gerai žino, kad netik laikraščių, bet jokių siuntinių “Kovos” vardu krasa nepriima, o kalba visai ką kitą. “Apžvalga” siuntinėjama pirma klesa, nes kitaip negalima, o jei siūčiama kas, tai kitokiais keliais. Atimtos tik antros klesos teisės, bet vietinė krasa nepriima jokių siuntinių ir gana. Tą gali paliudyti d. Baltrunytė ir kiti “Kovos” darbininkai, kurie nešė siuntinius į krasą. “M. B.” taip gi turėjo permąinti antrašą, nes kitaip nenorėjo priimt, o “M. B.” nė antros klesos teisės nebuvo atimtos. Vietos krasa elgiasi taip, kaip ji nori, nes jai tas galima, o Merkis stengiasi ją pateisinti, bile savo tikslo atsiekti. Labai puiku, ar ne?

Bešališka.

Kai-kas mane peikia už prastą mano rašto charakterį. Lyg, rodos, tai mano kaltė būtų. Viena: rašyti aš tik per save prasi mokinau, o antra—tai kuri diena pasitaiko nuo darbo liuosesnė, tai vakare parašau biskį geriau. O kuomet per visą dieną prosinu ar kitą sunkesnę darbą dirbu, tai vakare ranka per kaulelį sustingus, pirštai dreba ir negaliu gražiai parašyti ir gana.

Katriutė.

Į JUS, SESUTĖS!

Sesutės! Kyla nauja gadyne, keičiasi senoji tvarka, griuva despotų sostai, sueina į bendrą sąveikmę visos tautos. Neatsilikit ir jūs, sesutės! Jūs, kurios da dvigubą tironybę jungą nešat ant savo sprandų: tą patį, kaip ir vyrai atjaučiat, o antra, juk kiekviena žinot, kuo esate laikomos jūsų pačių vyrų ir brolių. Moterų klausimas, lygių tiesų reikalavimas jau yra judinamas, kai-kur jau įvykintas. Tiesa, mūsų inteligentija pripažino jums lygias teises, kad galite dalyvauti visuomenės ir kasdieniuose reikaluose. Bet tas jų pažadėjimas lieka tik teorijoje. Gyvenime tai jūs pačios turite pasistengti ir dirbuotis, kad tą lygibę įvykinti. Nes gražiuoju nė vienas viešpats neatsisako nuo viešpatavimo, ir skriaudimo silpnėsio už save. Bet kada skriaudžiami susipratę, susitelkę į kruvą, pareikalauja žmoniškesnės tvarkos, tai žinoma, turi pasiduoti. Taip ir jūs sesutės, susivieniję galėsit daugiau ką atsiekti, o ne vien posmertines išmokėti. Dirva plati. Tik reikia jums išvien dirbuotis, šviestis, aiškinti viena kitai, koku budu galima patobulinti, pataisyti jūsų gyvenimą. Atsikratyti nuo tų visų nebutų ir klaidžių formų, kurios varžo moterų liuosybę ir slėgia jų gyvenimą. Jeigu poezijos svajonės ir dailės idealai yra perstatomi moters pavidale, jeigu “laisva Amerikos šalis” savo simboliu, papuošdama prielauką, apsirinko moteriškės ypatą, tai kodel jūs negalite lygias teises turėti, kaip ir vyrai?

Taigi, stengkitės tobulintis, kad netik artistų svajonėse butumėt papuošimu svieto, bet ir reališkame, tikram gyvenime. Jums reikia vienyti, reikia prigulėti visom be skirtumo tikėjimo į Lietuvių Moterų Progresyvių Susivienijimą. Reikia, kad apie tai visos moters savo susirinkimuose pradėtų tartis, aiškinti, rašyti į savo organą apie kuopų veikimą ir aiškinti kitoms, kurios da visai to nemato. Dirbkit visos išvien. O tada jūs laimėsite. Seiniškis.

SVEČIAI

DRAMA DVIEJOSE VEIKMĖSE.

Parašė Edward Brandes.

Sulietuvino A. V. Bartulis.

Scena 2.

Tie patįs ir Florizelė.

Rapolas. Todel, kitaip ir buti negali. (Pamatęs Florizelę). Ot, štai ir pati šeimyninkė! Na, o kaip mažutis,—miega?

Florizelė. (Lyg supykusi). Jums ačiu... Paduok puoduką, Kajetone.

Rapolas. Negi uždraustumėt pamatyti jį?

Florizelė. Pašaliniamis žmonėms, jame, nėra nieko įdomaus. Ir prie to da, p-nas Rapolas mažų nemylite.

Rapolas. Kam taip manote, pone? Tik-tai beširdžiai žmonės neapkenčia kudikių, gi aš, turiu širdį. Teisybė, aš nesidžiaugiu negražiais, neapžiūrėtais, bei liguistais vaikais,—prisipažįstu, manyje nesiranda patraukimo sėdėti prie jų,—bet džiaugsmas neišsemiamas žiūrėti į sveikus, gražius vaikučius. Aš džiaugiuosi jais, it stebuklingu paveikslėliu... O ypatingai, jeigu mergaitės.

Nergoras. Daleiskimę, kokio tai amžiaus jos turėtų but, kad jomis džiaugtis galėtum?

Rapolas. Užvis geriau, jeigu—šešiolikos, septyniolikos...

Florizelė. Aišku, kad maža širdies taip vadinamoj meilėj prie vaikų pono Rapolo.

Rapolas. Atleiskite. Aš nėsu taip geru krikščioniu, kokiuo privalėčiau buti; mano principas, rupintis ir džiaugtis gyvenimo saldybėmis, kur tik prieinama, o vargą lai neša tie, kurie priversti jį nešti. Kas man su visu kuo? Kaip tai senieji sako: žmogus esu prakilnaus tipo. Todel ir gyvenu prakilniai,—antraip, turėčiau vytis prakaituodamas gyvenimo saldybes, kaip kad tukstančiai vejasi, bet pavyti negali niekuomet.

Nergoras. Taip, tukstančiai vejasi, bet mažas skaitlius tepasiveja. Teisybė... Jeigu aš tokiu bučiau, taip ir mąstosi, kad pir-

muoju kąsniu paspringčiau. Nuskriaustųjų kerštas be paliovos vaidintųsi, o už jų išspaus tą prakaitą ir kraują, žmogaus vardo netekčiau.

Florizelė. Tavo teisybė; daugelyj kartų teisingesnis už kitus, mano gyvenimo drauge.

Rapolas. Ne, tamsta, jame mažai teisybės. Pavyzdžiui: proporcingai, vadinafną p-no Nergoro skriaudą išdalinus, ir nuskriaustiems sugražinus, mažą naudą nuskriaustieji teturės, o vienam visa tai sunaudojus,—pusėtina bus reikšmė. (Nergorui). Manai, kad tavo gerus norus supras muzikai ir užtat pasakys tau ačiu? Bet tu visuomet tokis,—tau visad bastėsi ir tebesibąsto nepribrendusios mintįs linkui artimo; bet jeigu pastarasis keliu einant susidurtų, neabejoju, jog tu jį nustumtum... Nors tai nenuostabu, kadangi: "Savi marškiniai artesni kunui". (Florizeliai). O jūs, jo nuomonei pritariat!? Rodos šampanas nebutų jūs mylimu vynu!

Nergoras. (Smarkiai). O tų, ką apie tai žinai?!

Rapolas. Todel, kad moters tą vyną labiausia myli—pamėgusios.

Florizelė. Daleiskime, kad tai ir butų šampanas mylimiausiu mano vynu, vienok man neaiškus sąryšis šampaño su gražiomis pono Rapolo teorijomis.

Rapolas. Meldžiu atleidimo! Nėsu kompetentišku lyginti jus su tokio kvailu žmogum kaip aš, bet vientik išreiškiu kitų nuomonę.

Nergoras. Nenoriu su tavim argumentuoti, kadangi panašiuose klausimuose mažą supratimo teturiu.

Scena 3.

Tie patįs ir tarnas.

Nergoras. Ko reikia?

Tarnas. Akamonas su reikalu.

Nergoras. Tuoj einu. (Tarnas išeina).
Atleisk, Rapole, ant valandėlės moteriai prisieina užimt mano vietą; tikiu, kad judu susitaikysit. Atrodo santyčiai įtempti. (Nusišypso).

Rapolas. Anaipol! Kas link manęs, klaidą turi. Aš visuomet pasiryžęs nusileisti. (Nergoras išeina).

Scena 4.

Florizelė ir Rapolas.

Rapolas. (Florizelė nori eit). Paga-
liaus! Ne, neikite! Vistik maloniau pasikalbėti. (Sėdasi šalimais). Toksai nelaukiamas pasimatymas! Ir kodėl apie tai nepranešėt man? Aš vos tik galėjau paslėpt tą širdies bangą, kuomet ir vėl pamačiau tą brangų, žavėjantį jusų veidą.

Florizelė. (Aštriu balsu). Manote, aš žinojau, kas bus mūsų svečiu!

Rapolas. Jusų teisybė. Kadangi taip atsitiko, aš patariu jums neduoti aiškaus savo vyrui supratimo jusų neapykantos linkui manęs.

Florizelė. Ką jūs kalbate?

Rapolas. Jums nesunku numalšinti griausmingas tonas, ir nebut piktume patėmijama. Duokim sau, buk tai buvę juokai, ką laike pietų išjuokėt kiekvieną mano ištartą žodelį.

Florizelė (Nekantriai). Dieve mano, kokios tai kančios!

Rapolas. Namu šeimininkei toksai atsinešimas linkui seniai laukiamo svečio ir da vieno geriausių vyro draugų, nepritinka. Ir taip, lai santaika viešpatauja! Susitaukim, kaip jusų vyras patarė; juk mudu kadaise buvova draugai.

Florizelė. Negi manote visa tai pajiegti pernešti?

Rapolas. Prisieis priverstinai. Paklausykite! Jūs, jaučiatės nelaiminga, aš suprantu. Vienok reikia but šaltesniai; jums dabartinėj minutėj paveikslas daug baisnis, negu buvęs tikrasis dalykas. Manėte, jog nelemtą praeitį užmiršite, o ji, štai vėl, prieš akis jums stoja. Taip visuomet buna,

bet šiame momente, da nėra bėdos! Daleiskim, jūs dabar kenčiate, gėda liepsnojate, atrodo lyg saulė aptemusi, pasaulis tamsus, o visa to priežastimi—netikėtas pasimatymas, bet turėkit viltį, šie jausmai tuoj pranyks.

Florizelė. (Neklausanti jo). Jau vien to, kad aš privalau but čia, šalimais jusų!

Rapolas. Galėjau but svetimu vien tik pirmoje minutėj.

Florizelė. Ar jūs galite but svečiu, mano vyro namuose?!

Rapolas. Jūs užmiršate, gražioji, kad tuomet da neprigulėjot jam. Supraskite tai! Prieš jį, nėsate nusidėję. Tuomet buvot pilnoje laisvėje, ir tai buvo sapnas gludžioje vasaros naktelėje,—sapnas, brangesnis už sofirą, už koralą! Sapnas, kurio niekad savo gyvenime nebuvau susitikęs. Ir štai, jis vėl,—jis da kartą neiškiai stoja prieš mane apsuptas paslaptybės skraiste ir mano siela, jausmai krutinėje blaškosi naujai pamačius jusų brangų, žavėjantį veidelį!

Florizelė. (Visai prislėgtu balsu). Kaip jūs išdrįstate?

Rapolas. Ar manote užmiršau jus? Per dienas ir ilgas nakteles aš be paliovos mąščiau vientik apie jus. Aš degiau troškimu, kad vėl pamatyti; blaškiausiu skausmais gnaužomas po platumų pasaulį, kad surasti nustotą—dingusią muzą mano dainų. Bet, kankynės, be pasekmių. Ramumą tik trumpai valandėliai tegalėdavau surasti giloje poezijoje, kur kankiniai nelaimingieji paguodžiami bent tobulais, jautriais sakinių sakinieliais. Bet akims nusprudus nuo knygos, šio malonaus veidelio sutikti, laimės neturėjau!

Florizelė. Užtat garbė gamtai.

Rapolas. O, kaip dabar esu laimingas! Dabar jums nenueit nuo manęs; pati laimė suvedė mus, ir ji stebėtinai dziugina mane, kad po taip ilgus sielvartus, randuosi jusų namuose. Nesibijokit! Aš busiu nepatėmijamu prie jusų, gražioji Floryte. Aš busiu ramiu dainium, karalienės jusų širdies, ir viską, kas praecityj buvo paslėpsiu,—paslėp-

siu giliai krutinėje, ji neišsivers niekad...
 Drąsiai atsiremsite ant manęs! Tikiu, kad
 galų-gale liksiu vertu jūsų draugiškumo,
 kurio šioje minutėje vis da nenorite pripa-
 žinti. (Maloniai). Kaip suprast, kad kuomet
 nors jūs, galbut, atleisite man už taip ilgą
 ir skausmingą lukestį. Jūs nežinote, kaip
 brangaus apkainavimo esate verta! Tuks-
 tančius kartų brangesnė, gražesnė dabar,
 negu buvote tuomet...

Florizelė. (Atsistoja, praeina pro Ra-
 polą). Gana! Aš daviau laiko, kad išsikal-
 bėti, leidau jums žemint save!

Rapolas. Žemint?!

Florizelė. Jūsų žodžiai, pasielgimas—
 tai bjauriausias pasizeminimas!

Rapolas. Klystate, tamista, vyriškio
 maldavimas, negali but pasizeminimu prieš
 moteriškę.

Florizelė. Manote, kad aš, galų-gale,
 panešiu visą skausmą; bet jūs užmiršote,
 kad visame kame yra saikas. Dabar kalbė-
 siu aš. Matomai tikėjotės rasti mane toje
 kudikystėje, kaip ir tuomet, tokią paikšą,
 vėjo gaudomą sutvėrimą, kurią lengvai ga-
 lėjote apjakint ir nustumt nuo moralybės
 kelio... Klystate,—dabar perdaug gerai ži-
 nau, kad anuomet aš paikšai pasielgiau...

Rapolas. Gražioji ponija, kam tokie
 skaudūs išmėtinėjimai?! Kaip ten nebuvo,
 vienok nepritinka vadinti save nelaiminga.

Florizelė. Taip, norint ir užmirščiau,—
 bet jūs paskutinis, kas suteikė sau tiek drą-
 sos priminti! O, skaudu prisiminus!... Kaip
 aš kentėjau!... Bet tai buvo taip seniai... Šie
 du gyvenimo su Kajetonu metai, dziugino
 ir rodėsi, ot, jau užmiršiu... bet štai ir vėl
 susitinku su jumi, o jūsų veidas ir žodžiai
 išnaujo nuodija širdį ir didina baigiančią
 nykt žaizdą!

Rapolas. Tikėkit manim, aš gailiu jus.

Florizelė. Jūs man siulote savo pasigai-
 lėjimą! Pirma maldavimas, dabar pasigai-
 lėjimas? Tat klausykite gi: Aš neapkenčiu
 jūsų, supraskite,—neapkenčiu kaip tik žmo-
 gus labiausiai gali neapkęsti bile ko... neran-
 du žodžių jums!...

Rapolas. (Pašokęs drebančiu balsu).
 Tamista, prašau, jūs...

Florizelė. O, kaip žemai pasielgėt su
 manim! Glamonėjot, saldliežuvavot ir galop
 nutvėrę į savo tinklus surazgėt nuo galvos
 iki kojų. O da, išdrįstate kalbėti apie mei-
 lę! Ir vėl apie "sapną gludžioje vasaros nak-
 telėje!" (Su ironija). Gudrumu ir spėka
 apveikėt mane, bandykite atsisakyt nuo to!

Rapolas. Nuo ko? Juk visvien praeitis
 nesugrįš! Bet patariu kalbėti ramiau, nes
 gali išgirsti...

Florizelė. (Ramiau). Nepriderėtų su
 tamista kalbėtis, bet kalbu, kadangi pasku-
 tinis kartas. Atvirai tariant, aš nenoriu,
 idant liktumėt ilgiau šiuose namuose... nė
 minutės ilgiau. Jūs privalote išvažiuoti,
 išvažiuot butinai. Aš reikalauju to!

Rapolas. Išvažiuot! Kaip gi, paliepsite
 tai atlikt?

Florizelė. Jūsų dalykas surast tam tin-
 kamą reikalą! Bet čia kad nebutumėt!

Rapolas. Kokią galiu pritaikyt prie-
 žastį? Ką pamanyt jūsų vyras, jeigu staiga
 pasirėngsiu važiuoti? Jis gali suprasti.

Florizelė. Ne... Jis nesupras!

Rapolas. Veltui užtikrinate save. O kas
 pavojingiausia, tai šįryt man atvažiavus,
 da jūsų nebuvau matęs, išpasakojau Nergo-
 rui mudviejų istoriją, kuri it velnias nedavė
 man ramumo!. (Pasirėmė ant rankų).

Florizelė. Niekšas esi p-nas Rapole.
 Vienok, skubėt... (Toliau bus)

VASARAI ATĖJUS.

Vasarai atėjus, visur linksmumai,
 Laukai ir girios—vien tik gražumai.
 Gamta galinga žemę papuošė,
 Kvepiančių gėlių visur paruošė.

Dingo visokis žiemos pavojus,

Džiaugias gyvnai, kad stojos rojus.

Visi kaip vienas džiaugias ir žaidžia,

Nes visko turi, ko tiktai geidžia...

Laisvos bitelės pulkais lakioja,

Semdamos medų gėles bučiuoja.

Laisvi paukšteliai po orą skrajoja,

Kur kam patinka, ten apsistoja.

Žalios girelės šlamščia medeliai
Ir tarp šakučių čiulba paukšteliai.
Ledai sutirpo, džiaugias upeliai,
Dabar jų krantus puošia kvietkeliai.
* * *

Tik vargšas žmogelis negali gērėtis
Gamtos grožybėms nēr' laiko stebėtis:
Jis visą dieną pririštas darbo
Ir laukia "laimės" anapus grabo.
J. Bijunas.

GEGUŽINĖJ.

Anksti iš ryto saulutė švito
Pirmoj gegužės dienoj;
Vėjas aptilo, garsai pakilo,
Aplinkui linksmumas giedroj.
Saulė auksuoja, rasa blizguoja,
Plaštakė džiovina sparnus.

Aukų prašo.

Gėlės tarp lapų žydinčios tapę,
Kvėpėjus išduoda skanius.
Dumai paniurę sukasi buryj,
Tvankiosios dirbtuvės viršuj;
Žmonės pabudę, tarsi pabugę
Jie traukia dirbtuvės linkui.
Kaime artojas pats sau kartoja:
"Šiandieną malonu tik man;
Taigi nors vieną švęsiu šią dieną,
Nekelsiu ir žingsnio laukan".
Gaila man jūjų, vergų tikrųjų,
Liuosybės jiems nėra tenai;
Už buvį kovoja, spėkas eikvoja,
Bet teisių neturi visai..."

Mokinys.

* * *

Nedainuos man Alfuaros,
Kai nueisiu į kapus;
Balsas stygų ir gitaros,
Nesuprantami jau bus.

Nejusių saldžių linksmybių,
Kai grabe kunas gulės;
Kalbos lapų ir grožybių,—
Nejus siela, negirdės.

Šokinės, čiulbės paukšteliai,
Ant šakų po lapelius,
Tas dainas girdės berželiai
Ir kapai jų balselius.

Nesuteiks karštų svajonių
Man šalta mkapų name,
Nors čiulbės,—neteiks malonių
Nykaus grabo tamsume.

Jeį atneš gėlių vainiką,
Vertės tos aš nesuprasiu,
Ar andra siaus, ar bus tyka—
Vien ramybę ten atrasiu.

M. Duseika.

Vaikų Skyrius

MAGDELĖ

(Tąsa)

—Bėda, aš noriu arbatą gerti, o tėtė sako: kad mokytis žmonės tik geria arbatą, o nemokytis tik juodą putrą srebria... putros nenoriu... arbatėlės noriu ir mokintis noriu.

—Aha!—suprato dėdė,—o dabar ar nieko nemoki?—paklausė Magdelės.

—Moku poterius, moku skaityti savo lementorių... moku tris kartus po tris ir po penkis ir po šešis žinau...

—Tai tu begalo jau mokyta,—stebisi dėdė.—Kam gi tau daugiau bereikia?...

—Aš noriu kaip Leukas... daug ir ilgai mokyties... aš ir dėdei mišioms patarnauti išsimokysiu...

Dėdė juokiasi.

—Dabar man paskaityk, pasirodyk kiek moki?...

Magdelė zovedais nulėkusi, atsinešė lemantorių, atsiskleidė kame poperėlis uždėtas ir skaito:

“Gaidys pupą rado,

“Višta kuodą krato.

“Gaidys pupą lesa,

“O vištelė prašo:

“Duok, duok gaideli,

“Nors mažutį trupinėlį!”

—O ką, tu gražiai beskaitanti,—gyrė dėdė glostydamas Magdelę,—kitą metą tau knygelę gražią parvešiu...

—Bėda, aš noriu daug... aš noriu tiek knygų ir sąsiuvinų, kaip Leukas, noriu visas išmokti...

—Matai, Leukas—berniukas, jis išsimokinęs gali buti kunigu, gali buti kareivių, oficerium, kamarninku... o tu mergaitė, kuomi busi?

—Aš busiu aptiekoriene,—spigindama dėdei į akis atšovė.

—Didelio mokslo reikia į aptieką. Be

keturių klesų neįstosi... o gal geriau busi siuvėja?

—Nenoriu siuti... visi kriaučianka vadins kaip panelę Dirgilaičią...

—O rašyti moki?—klausė dėdė.

—Nemoku su plunksna... Leukas neduoda, sako: pagadysi, iš nagų traukia, spridikį duoda į nosį... pašol von!—sako.

—A! tai, nemandagus Leukas, kad nemokina rašyti...

Bet su pagaliuku ant smiltyno “o” ir “i” ir “u” parašau tokius, kaip Leukas... vat!..

—O skaityti kas tave išmokino?

—Atėjo toks dėdė, daug knygų, paveikslų nešinas,—pasakojo Magdelė,—paskyręs davė man lementorių ir pasakė:—“Kitą metą man iš to paskaitysi”.—Žiemą vakarais tėtė, ar dieną, turėdamas laiko ir rodė man litaras, žodžius ir tą gaidį su pupa... Kokio žodžio nemokėjau kartais, paklausiau Verutės, ta man tuoj už čiupros... Mama, sako: nelisk tu prie tos pikčiurnos, tėtės ar manęs pasiklausk... Taip ir išmoku.

—O dainuoti moki, dainelių daug moki?

—Kartais daug, o kartais mažai,—rokavo Magdelė.—Kaip ganau kiaules dirvone, o pušyne vėjas šniokščia, pušynas ima dainuoti ir daineles iš pušyno kaip debesėliai, ar voratinkliai balti dryksta, skamba, o aš dainuoju, dainuoju ir daug dainelių tuomet moku... O kartais tik vieną temoku, kur Barbė dainuoja.

—Na, padainuok man nors tą vieną—prašė dėdė. Magdelė užtraukė:

“Visi vyrai su uoščiukais,

“Kaip velniukai su ragiukais.

“Liakterdum, liakterdum, kyverliai, kyverliai!

“Bernų snukis, kaip paršiukų,

“O liežuvis kaip šuniukų...

—“Liakterdum, liakterdum, kyverliai, kyverliai!”

—Fe! negraži tavo dainelė,—pertraukė dėdė,—mokinkis gražesnių, kur nuo pušyno plaukia, tokias dainuok...

Pertraukė kalbą Verutė atėjusi kviesti dėdę ant pietų.

Vakara is dėdė su tēte ilgai kalbėjosi, kartais ir labai balsiai. Dėdė kunigėlis vis sako: reikia ir reikia, o tētė: ne ir ne. Da permaža... kartais ir mama pasako:

—Kas čia kudikis tebėra,—vos aštuntus metelius...

—Ar tuomet laikas kaip pradės su kavalieriais—dėdė sako:—kad berniukas tingės ar galvos neturės, po dvejus metus klesoje sėdės,—tą reikia mokinti; o mergaitė nors geriausias galvos ir veržtūsi prie mokslo, tą palikti užpečkyje... visuomet taip prie mūsų...

—Bėda, mergaitę mokink, pinigus leisk—ginčijosi tētė,—paskui, kaip užsimanys tekėti, vėl pasogai pinigus duok...—Na, ir daug taip tētė su dėde rokavosi, tankiai mama įsimaišė... Magdelė nors ausis išpučiusi klausėsi, bet mažai ką tesuprato.

Išvažiavo dėdė į miestą, parvežė tētė panelę Dirgilaičią su mašina. Ta pasiuvo Magdelei dvi sukneles, ant vatos burnosėlį, prisiuvo plonų marškinėlių ir daug da pataisė.

Magdelė šokinėja, džiaugiasi, kad važiuos sykiu su Leuku į miestą mokintis. Panelė Dirgilaičia juokiasi:

—Džiaugkis tu džiaugkis! Bene prisi eis kartais ir paraudoti!..—O Leukas pomietojos:

—Ee! kas ta do mokslininkė!... Napiavat! Ar žinote kaip tokios mergos vadinasi, kurios nori sykiu su vyrais mokintis? Ogi mancipantikės, mancipantikės!—badė pirštis Magdelę.

—O tu Leutikas, Leutikas, vat!—ginčijosi Magdelė.

Tētė nupirko Magdelei naujus bačiukus, mama prikrovė mažąją skrynelę drabužiukų ir visako pridėjo. Dvi priegalves ir

dvi apklodes surišo į ryšį. Leukui su Magdele ištrinko galveles, iššukavo, baltais marškinėliais apvalkstė, aptaisė. Kiaušiniai ir arbatėlė su pyragu pavalgydino; išleisdama bučiavo, glamžavo savo vaikelius, labiau Magdelę. Ta pajuto ant veido, mamos ašara nurietėjus ir Verutės ašara per skruostą nulašėjo. Jonuko balsas atsiminė, akys paraudo, tik markstėsi, markstėsi. O kaip susisėdo į vežimą, tai, Domukas, visa gerkle savo birbynę paleido,—kam jo nesiveža?

Važiavo, važiavo, taip ilgai net nusibodo vežime sėdėti. Arkliai sušilo, apsistojo beržyne pasiganyti. Tētė kando mėsos ir sviesto su duona, Leukas irgi kando, Magdelė nieko nenorėjo, tik pieno iš butelio atsigėrė.

Vėl ilgai važiavo, antgalo pamatė priešais miestą, augštą bonią bažnyčios.

Magdeliai net akys atšvito. Namai didžiausi, kaip dvaro daržinės. Kaminas prie kamino, langas prie lango, stogai raudoni... Magdelė žvalgosi, tik žvalgosi, džiaugiasi, o Leukas nosį nuleidęs tik murkso.

Ta senoji ponija, pas kurią tētė Magdelę nusivedė, tokia gera, paglostė Magdelės galvelę, pastatė arbatėlės, liepė su pyragu gerti. Paskui pataisė lovą, liepė Magdelei gulti, o su tēte da ilgai šnekėjosi.

—Nesirupink—sakė,—bus mano žiurima maželėlė... Butų da truputį permaža... o kad taip kunigėlis nori, negalima neklausyti.

Pas poniją buvo daug vaikų, o mergaitė tik viena Magdelė; delto tie valiukai visaip, ją veikė: tai rašant jai ranką kumštelės, tai knygą prišokęs patrauks, tai čiuprą peštelės ar spridikiu į galvą spriegs...

Bet tik tuomet zbitkijos, kaip ponija nematė, o taip ji neleido valiukauti, sakė:—Jūs baibokai neskriauskit maželėlės!

O jei geruoju nepaklausė, tai kitam ir per nugarą su skarele gerai supliupė.

Ponija Magdelę mylėjo; tik su valgiu vargas buvo. Mat reikia mėsą su šakute prirėmus ant torielės pjaustyti; torieliai sli-

dųs, kartais bepjaunant iš po šakutės mėsa sprukt! tykšt ant stalo, ar net ant žemės. Tie valiukai vaikai kvatoti, Magdelė į raudą...

Paskui ponias išmokino. Pati ponias mėsa supjaustys ant torielės smulkiai ir lieps Magdelei su šakute pasimaunant valgyti. Magdelė paėmusi su pirščiukais mėsos šmotelį užmaus ant šakutės ir nuo tos pakąs. Visi, pamatę, suklego juoktis. Magdeliai pikta,—ko tie kvailiai juokiasi. Žiuri, kaip kiti valgo. Pamatė, kad mėsą nuo torieliaus taip su šakute mauna, kaip Jonas rugių pėdą su šake nuo žemės, taip ir Magdelė mėgino ir išmoko valgyti.

Arbatėlės rytą vakarą iki soties, Magdeliai patinka... Na, žinoma, mokinas, turi gerti arbatą. Bet mokykloje vėl didžiausias vargas: Ką sako mokytojas, nieko nesupranta, spokso tik jam į akis.

—Ach ty dura!—tankiai gauna išgirsti. O paleidus vaikus, palakstyti, ko ji neprisi-klauso nuo tų mažųjų palkusų vaikiukų: vienas peštelės, kitas kumštelės, kitas pamietosis:

—Magdikė-ciratikė, Magdelė-seradėlė. Magdu, Magdu, kum, kum, kum!—kaip tik sabaliukai loja. Gerai, kad kitos mergaitės, didesnės užsistoja:

—Pašol von!—nugainioja tuos pumpliukus, o Magdelę ramino:

—Neprasadėk su jais, nesiklausyk, te-loja sau, nusibodus apsistos...—Nusiveda Magdelę į šalį ir žaidžia. Viskas, rodos, čia Magdeliai sekasi. Niekas nesibara, nė į kuprą sumauna, kaip namie Verutė.

Tik kažikas, tankiai ėmė Magdelę atsiminti namus, mamą, Verutę, Domuką... Vakare atsigulus, kol užmiega, vis akyse stovi namai, arba diena į knygą žiurėdama, ne litaras mato, bet Magdeliai sukasi po galvą:

—Kazin Palšmargė ar pritvinko, o gal jau veršiuką vedė? Rudoji kuoduočė kiek kiaušinių padėjo? Kokį ten žašiną paliko veislei? Senį mama žadėjo parduoti... perdaug piktas, mušasi... Jei ne šaltos bus Kalėdos, žadėjo tėtė atvažiuoti mus parsivežti... Ką tas Domukas darys?

Taip ir tam lygiai Magdelė tankiai užsimastė; kartais net šyptelėjo, suskaičiusi savaites iki Kalėdų. Dienų suskaiyti neturėjo laiko, tuoj ponias ragino:

—Skaityk Magdele, rašyk, mokinkis lekcijas.

Kaip toliau sekėsi mokintis Magdeliai, gal kuomet sužinosiu, tuomet daugiau pasakosiu. Žemaitė.

KUDIKYSTĖS DIENOS.

Aš jaunystės-kudikystės

Nepamirštu linksmas dienas,

Kai pabudinus mamytė

Liepė arklius vest ganyti.

Į rugienas, avizienas

Juos paleidęs linksmas vienas

Braidžiau rasą, bėginėjau,

Ir turėjau vaiko drąsą,—

Šakoms medžių lipinėjau.

Klausiaus paukščių kai čiulbėjo,

Aš gėrėjau laukų kvietkom:

Jos šypsojos ir žydėjo.

Vėjas putė rytmetinis,

Linksma buvo ant krutinės.

Pamačiau pievoj kielaitę,

Pamylėjau kai mergaitę:

Ji čiulbėjo, šokinėjo,

Gėrė rasą nuo lapelių,

Mano sielą užžavėjo,—

Aš jieskojau jos vaikelį.

M. Duseika.

Sveikatos Skyrius

Parašė Hermann M. Biggs, M. D., LLD.
(New Yorko valstijos sveikatos komisionierius).

New Yorko valst. sveikatos komisionierius.

Didelis pavojus sveikatai, ypatingai kūdikių ir jaunų žmonių, paeina nuo liguistų bei pasididinusių tonsilų ir adenaidų (kurie randasi gerklėj ir nosy. Vert.). Negalima sau persistatyt, kaip dažnai ta liga yra randama, kaip tarpe miesto gyventojų, taip ir tarpe kaimo.

Kenksmingumas šitos ligos apsireiškia dvejopai: viena, mechanišku kenkimu normaliam kvėpavimui, padidintų adenaidų, esančių užpakalyje nosies, ir pasididinusių tonsilų gerklėj, antra užsikrėtimu kitų kuno dalių visokiomis ligomis, peinančiomis nuo bakterijų, įsigaunančių per tokius liguistus adenaidus ar tonsilus.

Normalis augančio kūdikio išsivystymas daugiausia priguli nuo lengvo ir natūralio kvėpavimo per nosį.

Oras, įkvėptas per nosį, pasiekia plaučius apsilęs ir gerokai apvalytas nuo dulkių ir bakterijų (žmogaus nosis atlieka oro filtravimo-valymo užduotį. Vert.),—gi oras, įkvėptas per burną, įsigauna į plaučius visai neapvalytas nuo dulkių ir bakterijų. Padidėję adenaidai nosy kenkia kvėpavimui per nosį, ir verčia kūdikį arba ir suaugusį kvėpuot per burną. Negana to, kad kvėpuojant per burną oras įsigauna į plaučius ne apvalytas, bet da nosy esanti organai skiriami oro valymui nenaudojami, ne atlikdami savo užduočių, nusilpnėja, negali prideramai išsivystyti ir laikui bėgant, lieka neatsakanti tos užduoties atlikimui. (Mokslu pripažinta, kad nenaudojami žmogaus ar gyvūnų organai silpnėja ir pranyksta, o naudojami išsivysto ir stiprėja. Vert.). Per burną kvėpavimo pasekmė apsireiškia didele veido reikšmės permaina, o nuolat atdara burna tą reikšmę da pablogina. Taip, kad tokio žmogaus veidas įgauna kvailą išžiūrą.

Stoka atsakančio kvėpavimo, kenkiančio geram kraujo veikimui, atsiliepia ir ant

smegenų, iš to apsireiškia protiškas silpnumas, neveiklumas ir bukumas.

Jei tonsilai yra padidėję lygiai kaip ir adenaidai, tada kvėpavimas lieka visai ap sunkintas, ir tas labai atsiliepia ant plaučių ir krutinės išsivystymo. Pasekmė to, buna viso organizmo nusilpnėjimas ir nepajiegimas atsilaukyt prieš visokias ligas bei kovot su jomis, ypatingai su limpamom ligom.

Apart viršminėtų mechaniškų blogų pasekmių, padidėję liguisti adenaidai bei tonsilai veda prie chroniško kataro (šaltis galvoj), silpno girdėjimo, nuolatinio persišaldymo, tonsilų uždegimo, uždegimo vidurių ausų, ir kitų galvos organų.

Jei tokis kūdikis susergera difterija, skarlatina, tymais, arba influenza, tai liga apsireiškia labai augštam laipsnyj, labai sunkioj formoj ir tokis kūdikis nepajiegia kovot su tokiom ligom ir pasekmė to dažniausia buna mirtis. Jei tokis kūdikis ir pergali katrą iš viršminimų ligų ir atrodo lyg visai sveiku, bet tos ligos bakterijos užsilieka ilgą laiką jo gerklėj, ir tokis kūdikis gali užkrėst ta liga kitus kūdikius. Jis lieka pavojingu ligų platintoju.

Užtai, jei kūdikis kvėpuoja per burną, knarkia miegodamas, dažnai pagauna šaltį, gerklę arba ausis dažnai skauda, yra bukas mokykloje arba negirdi gerai, tai reiškia, kad jo adenaidai ir tonsilai yra padidėję, liguisti, ir jie turi but išpjauti. Šita operacija yra lengva, ir jei gerai padaryta, visai nėra pavojinga.

Geriausias laikas tokioms operacijoms yra pabaigoj pavasario, vasarą, arba pradžioj rudenio, kada nosies ir gerklės uždegimas rečiau atsitinka, ir kada nosis bei gerklė buna daugiau normaliame stovyj.

Labai peiktina yra, kurie tėvai ar auklėtojai kūdikių netėmija į tokius svarbius apsireiškimus ir neprrašalina pasekmės tų apsireiškimų operacija.

Ant silpnų ir liguistų kūdikių šitokia operacija paprastai turi didelę įtekmę. Ga-

lima užtėmyt labai didelį skirtumą, laike keletos mėnesių. Jie pasidaro daug sunkesni drutesnė ir daug sparčiau auga. Protiškas ir fiziškas veiklumas žymiai pasididina ir kudikiai persikeičia į veiklius raudonus, sveikus ir energiškus kudikius.

Sulietuvino J. Benes.

Tėvai, kurie norėtų platesnių informacijų apie adenoidus, tonsilus ar kitas kudi-

kių ligas, gali kreiptis prie dr. Arthur R. Guerard (buvęs New Yorko miesto sveikatos skyriaus daktaru). Jis suteikia visokių ligų patarimus dykai per laiškus. Reikia pačiam sau užadresuoti konvertą su kraštos ženkleliu ir pasiųsti jam sykiu su laišku, kitaip jis neatsako. Jo antraštas: dr. Arthur Guerard, care Mc Call's Magazine, 236-250, W. 37th St., New York City.

Rašyt angliškai.

KORESPONDENCIJOS

IŠ NEW YORKO PADANGĖS.

4 d. rugpjūčio čia įvyko iš eilės 4-ta L. M. P. S. I Rajono konferencija. Pastaroji buvo Bayonne, N. J. Įdomu, kad kaip visuomet, taip ir dabar atsilankė labai mažas skaitlius delegacijų. Klausimas kyla: kame priežastis, kad mūsų moters nesilanko į tokius susirinkimus, nuo kurių visas progresyvis darbas priklauso? Gal viena-kita pasakys, kad dabar perdaug šiltas oras; bet kuomet buvo vėšiau irgi tą patį mūsų nerangumą matėme. Apie tai mūsų draugės turėtų pagalvoti. Juk darbo yra begalės ir tas visoms suprantama. Vienok, matomai tarpe mūsų moterų yra da neišnykęs paprotys manyti, kad jos yra negalingos—silpnos ir per tai visą veikimą atidėliojo ant "stipriųjų". Kaip ir pereitoj konferencijoje, atvyko vos apie penkios delegatės; nors kuopoms buvo laiku išsiuntinėta užkvietimas ir "Laisvėje" buvo garsinama ir kviečiama, vienok mūsų sesutės snaudžia susidėję rankas. Pastarojoj konferencijoje, atsilankius taip mažam bureliui draugių (su pašalinėm ypatom buvo 11), narės likosi apkrautos darbais, kas gali išeikvoti veikimo energiją ir pas jas.

8 d. rugsėjo yra scenoje statoma milžiniškas veikalas "Du Broliu", (Newark, N. J.); nutarta surengt agitacijos savaitę; nutarta surengt visa eilė prelekcijų bei paskaitų rajono apielinkėse; taip-pat buvo plačiai kalbama koku būdu būtų galima paskmingiau vesti agitacija, bet esant taip

mažam narių skaitliui ir be to visos likosi apdėtos įvairiais darbais.

Sesutės darbininkės! Mes turime stengtis perkeist savo būdą, mes turime išvaisyti iš savo galvos tas persenusias mintis, kurios užbovija mūsų protą, aptemdina dvasią ir laiko mus tarsi apmirusiomis. Juk nereikia daugiau raštų, žinių ar laikraščių, nereikia auksaburnių kalbėtojų, nereikia geresnių aiškintojų svarbumo mūsų užduoties,—gyvenimas pats mums tai rodo. Į kur mes nepažvelgtume, į kur nekreiptume savo akį, visur tarsi veidrodyj matosi skundas, dejavimai, ašaros ir šaukimas pagalbos,—visur faktai ir gyvieji pavyzdžiai, tarsi mums išmėtinėdami už mūsų nerangumą, kaltina mus ir šaukia susiprasti ir pildyt savo užduotis. Nereikia manyti, kad mes bespėkės, nereikia manyti, kad mūsų darbus nuveiks kas kitas arba kad mūsų veikimas neturi svarbos.

Rodos tas yra visiems ir visoms gerai zinoma, kad darbininkų judėjimas, kuris dideliais žingsniais stume pirmyn viso pasaulio progresą, yra susidedantis vien tik iš panašių "mokslinčių" ir veikėjų, kaip ir mes pačios kad esame. Tik reikia nesnausti, reikia tas pačias, nors ir silpnutes mūsų spėkas, vienyti, supratimą tobulinti ir tokiu būdu nė nejusim, kaip rasimės eilėse tų karžygių, kurie savo galingomis rankomis apjuosia pasaulį ir visą žmoniją veda į geresnę ateitį.

K. S. L-tė.

SPRINGFIELD, ILL.**Iš L. M. P. S. 16 kuopos veikimo.**

Šiame mieste kuopa susitvėrė geguž. 1 d. 1915 m. Bet neilgai mūsų sesutės džiaugėsi moterų kuopa. Vienos nenori prigulėti del pašaipos (progresistės) (Progresistė—nėra jokia pašaipa. Red.); antros nesuprato organizacijos vertės, ir taip mūsų kuopelė pradėjo silpnėti, mažėti ir galutinai nustojo laikiusi susirinkimus.

Vienos draugės buvo susirupinusios likusiais izde pinigais \$5.00, kur bus galima juos padėti. Kitos paaiškina, kad turim stengtis atgaivinti kuopą, o jei ne, tai likviduoti ir kuopos turtą atiduoti centrui ir bus užbaigta. Bet man vis atrodė, kad turi ateiti tas laikas, kada mūsų moters turės suprasti to darbo vertę, kurį pradėjo ir vėl apleido. Turi jos pamatyti vertę organizacijos ir pradėti vertyti pačios save ir savo darbą.

Ta mano mintis nebuvo veltui. Ačiū K. Petrikienės gabumui ir jos energijai, jai pasidarbavus tapo atgaivinta mūsų silpnutė kuopelė geguž. 27 d. 1918 m. Todėl šandien mes moters, galim pasididžiuoti, kad mes turim netoli 30 narių ir per 3 mėnesius gyvavimo jau mes spėjom surengti T. J. Kučinskui prakalbas su inkvizicijos paveiksiais, kurios įvyko 23 ir 24 dd. rugp.

Laikytame susirinkime 4 d. rugp. sutvėrėm vaikų draugijėlę vardu "Ateities Žiedas"; nutarėm pakviesti LSS. 29 kp., kad prisidėtų remti vaikų draugijėlę. LSS. 29 kp. netik prisidėjo prie mūsų užmanymo, bet ir užgyrė tą užmanymą.

Taipgi nutarėm lošti veikalą "Kryžius" ir jau pradėjom mokintis. Nutarėm surengti draugišką išvažiavimą su programu. Moters paskyrė dovanų, kas geriausia pasižymės programe.

Mūsų moters labai supranta save vertinti: viešuose susirinkimuose neužgauna viena kitos, kaip tenka patėmyt vyrų susirinkimuose.

Pirmiausia mažai buvo rupintasi "Moterų Balsu"; dabar gi kas kita: visos pradėjo rupintis, kad būtų daugiau numerių išplatinata. Dabar matau, kad kalbėtojai ir agitatoriai butinai reikalingi, nes daug energijos suteikia ir paskatina prie didesnio darbo. Butų geistina, kad centras pasirupintų

pasiųsti gerą kalbėtoją į vakarines valstijas, o ypatingai į Ill., kur mažai da kuopų ir rajonas sutvert butinai reikalinga.. Pasėkmės, suprantama, būtų geros, tik reikia dirbt. M. Lekešienė.

ANSONIA, CONN.

Rugp. 11 d. įvyko piknikas po Klimo medžiu, L.M.P.S. 15 kp. rupesčiu surengtas. Nors iš ryto buvo manyta, kad piknikas neįvyks, bet dienai išsiblaivius po lietui žmonių rinkosi skaitlingai. Buvo visokių gėrimų ir užkandžių. Taip-pat, atsilankius keletai čia-augusių lietuvačių, buvo žaidimai ant žalios pievutės po žaliuojančiais medžiais. Taip-pat mūsų sesutės progresistės ir neatsiliko nuo apšvietos platinimo, buvo parduodama pav. "Mot. Balso" num. ir taip pusę dienos linksmai praleido. Moterų kuopelei tas piknikas davė ir pelno, gal apie \$50.00, už ką žiemos sulaukus bus galima platinti apšvietą, rengti prakalbas, teatrus ir šiaip lavinimosi vakarus. Nors moterų kuopelė nėra skaitlinga narėmis ir viena smarkiausia kuopietė d. K. Raibikienė, ypatingai gabi teatrų lošėja, kuri nemažai yra veikus L. M. P. S. kuopoj ir LSS. 186 kuopoj, dabar trečias mėnuo kaip apleido Ansonią ir apsigyveno Bridgeporte, Conn. Nors moterų kuopelei didelis smugis, netekus tokios veiklios narės, bet likusios taip-pat nenusiminė ir varo savo prakilnų darbą pirmyn. Susirinkimus laiko kas mėnesį. Taipgi mūsų 15 kp. prisidėjo prie "Laisvės" Bendrovės, nupirkdama net du šėru už \$10. Pereitais metais mūsų kuopa sykiu su LSS. 186 kp. rengė lavinimosi vakarus, diskusijas, kur nemaža pasimokino drąšos ir iškalbūmo, ypač kaip moterims, tai labai pagirtina už tą jų neatsilikimą nuo vyrų.

Poriatarijietė.

CHICAGO, ILL.**Šiaurinė dalis miesto.**

Jeigu neklystu, tai man da neteko patėmyti ką-nors "Moterų Balse" apie šios dalies miesto lietuvių moterų veikimą. O vistik čia gyvuoja gana skaitlinga narėmis L. M. P. S. 29 kuopa. Ir veiklume šita kuopa nėra atsilikus. Na, tai bent kartą,

turėdama laiko, parašau apie šios kuopos nares ir jų veikimą.

Kuopoj randasi apie 40 narių; tai pusėtinai mylinčių apšvietą ir organizaciją moterų burelis. Žinoma, galėtų būti kurkas daugiau; bet tai reikia daug darbo padėti, kad bijančias apšvietos sesutes pertikrinus ir kuopon prirašius. Šiuo darbu,—vadinasi, kalbinimu naujų narių,—privalo kiekviena draugė užsiimti. Tai yra labai naudingas darbas. Ištiesų, daroma tai, kiek galima. Bet jeigu kuopos narės da labiau rupintųsi savo sesučių apšvietą, tai yra aiškintų joms L.M.P.S. ir "M. B." naudingumą, ir trauktų jas prie kuopos, be abejo, da geriau būtų. Juk mes, draugės, privalome visos skelbti naudingumą mūsų organizacijos ir laikraščio. Tai labai prakilnus darbas!

Tai viena kuopos užduotis. Kita, žinoma, rupintis organizacijos ir laikraščio reikalais. Kamgi neaišku, juk, kad juo daugiau kuopos rupinasi savo organizacija, tuo geriau ta organizacija auga ir tvirtėja. Taip-pat yra su laikraščiu; laikraščio pasilaikymas, didėjimas ir nuolatinis pasigerinimas prikaluso nuo pačių narių. Naujų skaitytojų pasekmingiausiai gali surasti narės. Laikraštį išplatinti, taip-pat geriausiai gali pačios narės. Ne tik laikraštį, bet ir knygutes. Šiuo darbu 29 kuopa pradeda labai dručiai rupintis.

Liepos 17 d. laikytame susirinkime tapo plačiai apie viršminėtus dalykus apsvastyta ir keletas svarbių klausimų nutarta. Bene vienas svarbiausių—tai parengti vakarėlį "M. B." naudai; antras—paaukauti Viešam Lietuvių Knygynui 5 dol.; taip-pat, kiek vėliau prisidėti prie "Laisvės" bendrovės. Manoma pasiųsti delegatę į L. M. P. S. busimąjį suvažiavimą.

Abelnai sakant, dirbama, kiek su dabartinėmis spėkom išgalima. Birzietė.

BINGHAMTON, N. Y.

Liepos 14 d. L. M. P. S. 23 kp. buvo extra susirinkimas. Skaitytas laiškas nuo 48 kuopos, kuriame pranešė, kad 23 kp. pasiūs-

tų delegatę į konferenciją, kuri įvyko 21 d. liepos.

Parėmė įnešimą 25 kp., kuris reikalauja, kad L. M. P. S. pagamintų ženklelius, spilkutės formoj. Taip-pat buvo pakeltas klausimas ar reikalinga įsteigti L. M. P. S. apdraudos ir pašalpos skyrių. Po apsvarstymui pasirodė, kad L. M. P. S. yra politiška draugija, tai didžiuma balsų nutarė, kad nereikia.

Liepos 28 d. L. M. P. S. buvo mėnesinis susirinkimas. Nutarė surengti prakalbas kaip greit gaus kalbėtoją. Taip-pat nutarė surengti pikniką 25 d. rugpjūčio; išrinkta komisija suradimui vietos.

Prisirašė prie kuopos dvi naujos narės. Linkių gerų pasekmių. Jauna Proletarė

MONTELLO, MASS.

Gerbiama Montellos Vargšė! Duodu atsakymą į pastabą, kuri tilpo "Moterų Balso" N 4, buk tai netiesa, kas buvo rašyta, kad tulos narės myli paliežuvauti; bet kaip sykis, tai ir pačios M. V. rašyta pasta-ba patvirtina. Girdi, "jeigu mes viena kitos nemylime, arba negerbiame, tai da nieko blogo tame nėra". Aš klausiu Montellos Vargšės: Kame būtų gi priežastis to nemylėjimo viena kitos, jeigu nebūtų liežuvavimo tarp mūsų sesučių. Gerai suprantam tą, jog esam po jungu kapitalisto, kuris iščiulpdamas mūsų spėkas taip-pat pašaipas mums rodo. Todel, mes darbininkės, kaip progresistės, privalome draugiškai mylėti viena kitą, podraug ir gerbti turime, nes to reikalauja pats progresas. Na, o kaslink kuopos veikimo, tai kiekvieną sykį korespondentės pažymi, kas yra rengiama, bet čionai visai nėra reikalo maišyti viską į kruvą, nes tik "tulos draugės", o ne visa kuopa, mano buvo pasakyta.

Girdi palieku Montellos progresistei tą vardą. Aš pastabą rašydama neįvardijau nė vienos, bet pastebėjau, kad tarp tų seselių da gyvuoja netinkami senoviški pa-pročiai, kuriuos turėtume palikti toms ypa-

toms, kurios atsilikusios toli nuo progreso, o pas mus tegyvuoja teisybė ir meilė.

Draugiškai, Montellos Progresistė.

AKRON, OHIO.

Liepos 14 d. L. M. P. S. 41 kuopa surengė pikniką, paprasto ukininko sode. Žmonių prisirinko nemažai, taip-pat buvo ir programos, kuris susidėjo iš įvairių žaistų ir prakalbos. Drg. M. Pukis kalbėjo apie bėgančius darbo žmonių reikalus, tik gaila, kad kalbėtojas nieko nepalietė savo kalboje moterų klausimo, kas yra labai svarbu.

Palyginant su kitomis kolonijomis, Akrone progresyvių moterų yra nemažas skaitlius. LSS. 244 kp. turi apie 60 narių ir tarpe to skaitliaus yra apie 10 moterų.

Taip-pat čia ir darbai eina gerai ir uždarbiai nemaži. Moters gauna 30c į valandą. Senas Kareivis.

WILKES BARRE, PA.

L. M. P. S. 48 kp. laikytame susirinkime, 2 d. liepos tapo pakeltas klausimas, kad ką-nors surengus "Moterų Balso" naudai, bet pasirodžius, kad nėra galima, tai narės pačios suaukavo po keletą centų. Daugiausia aukavo šios narės: O. Bironienė ir M. Ulinskienė po \$1.00; P. Sadauskienė, E. Kasparavičienė, A. Šukienė, E. Gribienė, M. Gribiutė, O. Adomaitienė, M. Balukonienė po 50c; Jurkšaitienė ir K. Zakaraskienė po 25c; viso suaukauta \$6.00 ir pasiūsta adm. "Moterų Balso" vardu.

P. Sadauskienė.

Visoms aukavusioms iš tariame širdingą aciū. "M. B." Adm.

ANSONIA, CONN.

11 d. rugpjūčio turėjome pikniką, kuris puikiai pavyko. Žmonių buvo nemažai ir pelno kuopai liko apie \$50.00. Buvo duodamas "Moterų Balsas" dykai, ypatingai moterims. Buvo tokių moterų, kad pasiūlius "Mot. Balsą", rankas pakrato,—nenori. Tai kokių yra sesučių mūsų apielinkėj!

L. M. P. S. 15 kuopa nutarė ir vėla surengti pikniką. Visas pelnas bus skiriamas "M. B." naudai. M. Auštrienė.

Šeimyninkių Skyrius

KALIFIJARŲ SRIUBA.

Į 4 didokus puodukus vandens (verdancio) (arba jei yra vandens, kuriame virus mėsa, tai da geriau), įdėk druskos pagal skonio ir įdėk 1 galvą kalifijarų, kurie turi but apvalyti ir mirkyti apie valandą laiko šaltam vandenyj pirm virimo.

Pavirink kalifijarus 20 minutų (kol suminkštėja); pusę galvos palik vandenyj, o antrą pusę perspausk per sietą. Į 2 šaukštų sviesto, įdėk porą šmotukų cibulių ir keletą šmotukų salerų smulkiai supjaustyty; pavirink 5 minutes ir į tą verdantį sviestą įmaišyk čvertį puoduko sausų miltų, išmaišius miltus, kad nebutų šmotuota, įpilk į juos vandenį nuo kalifijarų, ir išmaišyk gerai; paskui įpilk 2 puoduku pieno, sudėk perspaustus kalifijarus, vėl gerai išmaišyk. Įdėk čielus kalifijarus šmotukais, užvirink sykį, įdėk biskį pipirų del skonio ir valgyk.

KOPUSTŲ SALOTOS.

Supjaustyk smulkiai 1 galvą kopustų, apibarstyk druska pagal skonį ir įdėk į bliudą, apvožk mažesne torielka ir uždėk ką-nors sunkaus ant viršaus. Tegul pastovi taip prislėgta apie 1 val.; paskui imk saują ir išspausk visą vandenį, kokis rasis kopustuose. Tas padaro juos minkštais.

Apipilk juos sousu, pritaisytu sekamai: į 1 puoduką vandens įpilk pusę puoduko acto (uksuso), įplak 1½ šaukštuko (mažo) muštardos, 1 šaukštuką cukraus, pusę šaukštuko raudonųjų pipirų (papriko), ir čvertį puoduko kornų krakmolo (corn starch). Išmaišyk visą tą gerai ir pavirink ant mažos ugnies apie 5 minutes ar daugiau, kad krakmolai būtų išvirę ir ne šmotuotas. Nukėlus nuo ugnies, įpilk į tą verdantį puoduką salotų aliejaus (salad oil) ir įplak 1 kiaušinio trynį. Išplak gerai, kad viskas susimaišytų, atšaldyk ir užpilk ant kopustų. Išmaišius gerai su kopustais, valgyk prie mėsos, vietoj salotų.

Šitas padaro apie 1 pantę souso. Kopustų reikia dėti tiek, kad aptektų sousą.

JUOKŲ KAMPELIS

VISŲ DAIKTŲ DR-STĖS MITINGAS.

Ar žinai ką "Moterų Balse", mes vakar susirinkom į Visų Daiktų Draugystės mitingą, ir kad tu žinotum, nuveikėm negirdėtai svarbius dalykus, delei kurių dabar ant viso svieta įvyks didelė permaina.

Ale, žinai, pirmiausia Keidė Snaputis įnešė sumanymą apkalbėt visus daiktus, pradėdama šiais žodžiais: "Gerbiamas susirinkime! Mes šiandien jau visos gerai žinome, kad genys margas, o svietas da margesnis. Kadangi jame yra daugybė daiktų, kaip tai: draugų, darbininkų, ukininkų, dirvų, saulių ir žvaigždžių,—ir kur tu čia žmogus visus daiktus išrokuosi. Kadangi viršminėti daiktai yra baisiausioj netvarkoj, tad aš įnešu, kad tas būtų apkalbėta ir išnešta tinkama rezoliucija".

Po daug lašų prakaito, po ilgų diskusijų ir giliausio apkalbėjimo,—ar tu žinai kas atsitiko? Ogi likosi išnešta ir priimta rezoliucija, kad kuogreičiausia būtų atšaukta ir apmainyta viršminėtų daiktų vardai. Mat susirinkimas atrado, kad tie vardai jiems yra duoti netiesotu parinkimu, ir todėl jie neturi tiesą juos ant savo krutinių dėvėti. Išnešta ir priimta rezoliucija, kurią čia talpiname ištisai:

"1 d. vasario 1919 m. Kamašų ir Kaliošų svetainėje įvykęs Visų Daiktų Draugystės susirinkimas atrado:

"Kadangi geltonoji "Saulė" tamsiai šviečia, tai jai tinka vardas: "Debesys";
"Kadangi "Žvaigždė" visiškai nežiba, tai jai tinka vardas: "Rūdis";

"Kadangi "Darbininkas" nieko nedirba, tai jam tinka vardas: "Dykaduonis";

"Kadangi "Draugas" turi išgverusios maldininkės typą, tai jam tinka vardas: "Davatka".

Visų draugijų ir organizacijų meldžiame priimti ir paremti šią rezoliuciją.

Susirinkimo Komisija.

P. S. Ne taip svarbius daiktus susirin-

kimas paliko kitą kartą apsvarstyti. Bet, žinotum, "Balse": baigiant rašyt šią rezoliuciją, kur buvus-nebuvus atlėkė pas mus "Laisvė". Mes tik čiupt ją už vuodegos ir turime; da purtėsi, bet kur mes tau ją paleisim. Tuo ėmėsi svarstyti apie jos vardą. Kad žinotum, ji atskleidė savo sparniukus ir parodė stebuklingai gražų paveiksluką. Mes užsiziopsojom, o ji purpt!—ir nulėkė, nusinešdama vardą ir viską.

Keidžių Trio.

ŠEIMYNIŠKA LAIMĖ.

(Satyra.)

Maniau, atėjo pražutis,
Kaip supyko man' vyrutis:
Tapo juodas, net drebėjo,
Kai perkunas siuto, ėjo;
Krumpliais, man į nosį kirto,
Kedės, stalas net parvirto.
Antrusyk nesiekė žandą,
Tai kumščia rėžė į sprandą.
Išsigandę kudikėliai,
Klykė, šaukė mažytėliai:
Tėtė užmušė mamytę!
Skaudžiai užmynė kojytę.
Vyrutis dantimis grieždams
Ir viską kojoms sumindams,
Duris smarkiai užtrenkė,
Pats į salioną nužengė.
Saliončike! Duok skystimo,
Nes mano gerklė užkimo!
Sunkiai dirbau, prakaitavau,
Šeimynai duoną pelniau.

K. S. L-tė.

P. S. Kad vyras (J. A. Svyrunėlis, žr. "Laisvės" N 52) galėjo įskusti "savo" moterį, tai kodėl aš turėčiau tylėti apie "savo" vyrą?

K. S. L.

Kada moteris "užsitraukusi" eina gatve, tai paskui ją seka pulkas vaikų ir vyrų, stebėdamiesi iš jos girtumo, bet tankiai moteris sugrįžusi subatos vakare iš krautuvių sako: "stebėtina, kad šiandien nedaug girtų vyrų randasi".

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

CENTRO SEKRETORĖS PRANEŠIMAI

Nauja kuopa: 66 kp. Los Angeles, Cal. susitvėrė iš 13 narių.

Atgijo likviduotos kuopos: 16 kp. Springfield, Ill.; 32 kp. McKees Rocks, Pa.

Naujas Rajonas: Pennsylvania valstijoje, sekr. E. Kasparavičienė, 242 Poplar St., Wilkes-Barre, Pa.

Referendumai.

Kad L. M. P. S. pagamintų ženklelius, spilkutės formoj (žiurėk "M. B." N 6), parėmė sekančios kuopos: 23 ir 26. Nuo pasirodymo šio dalyko organe bus duodama 45 dienos laikò apsvartymui.

Pasekmės Referendumo.

Kad suvienyt įstaigas redaktorės, administratorės ir sekretorės į kruvą, ir kad tas darbas būtų pavestas vienai ypatai, kuriai būtų mokama savaitinė alga.

Už—282 balsu; prieš—132 balsu.

Kad narinės mokėstis būtų pakeltos iki 20c, ir kad už tą mokėstį būtų duodamas organas, balsavo: už 317; prieš 232 balsu.

Balsavime dalyvavo 45 kuopos ir 549 narės.

Zuzana M. Puišitė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

PRANEŠIMAS L.M.P.S. KUOPOMS.

Šiuomi turiu pranešti kuopoms, jog siunčiant į centrą mėnesines duokles, pirmiausiai siųstumėt finansų sekretorei: B. Bočkietė, 211 First St., Elizabeth, N. J., nes sekretorė turi įtraukti į knygas, o paskui prisiunčia išdininkei; tada kp. yra pasiunčiama atsakymai kaslink priimtų pinigų. Taipgi, jeigu kartais kurios kuopos negauna ilgai atsakymų,—štai kame dalykas: sekretorė negali žėdną money orderį siųsti išdininkei, nes pasidarytų labai daug išlaidų krasos ženkleliams ir laiškams, todėl laukia suplaukiant daugiau mėnesinių ir vienu sykiu prisiunčia išdininkei; tuomi sutaupo daug centrui pinigų, kurie būtų bereikalin-

gai išmėtomi. Pertai kuopos turi ilgai palaukti atsakymų nuo išdininkės.

Todel, brangios seselės! Aš praneš jums viešai, kad nesinervuotumėt, kartais ilgai negaudamos atsakymo.

Dabar prašau jusų, gerbiamos kuopų išdininkės, kad patėmytumėt šį mano antrašą, kurį paduodu ir pirkite money orderį arba čekį sekamai: M. Bubliauskiene, 98 Battles St., Brockon, Mass., ir pasiųskite B. Bočkietei, fin. sekretorei.

B. Bubliauskiene,

L. M. P. S. Centro Išdin.

ŽODIS L. M. P. S. DRAUGĖMS.

Jau perėjo referendumo balsavimas ir likosi nutarta, kad suvienyt L. M. P. S. redaktorės, administratorės ir abiejų sekretorių darbus.

Prieš balsavimą viena draugė iš Philadelphiajos pastebėjo, kad tas sumanymas yra nelogiškas, ypatingai tokiai organizacijai, kaip L. M. P. S., kuri turi stovėt grynai ant demokratiškų pamatų. Vėliau aš neatkreipdama tiek atidžios į demokratiškumą, kiek į abelną darbo atlikimą nurodžiau, kad tas darbas negali but atliktas vienos ypatos, nežiurint, kad ji dirbtų ir 28 valandas į parą!

"M. B." N 7 redaktorė, kuri da, rodos, tik antras mėnuo kaip dirba redaktorės ir administratorės darbą, kalbėdama, kad prie to da reiks butinai pridėt finansų sekretorės darbą, pasako, kad viena ypata negalės atlikt. Reiškia, ji jau patyrė, tai žino. Na, o ką jau kalbėt apie pridėjimą da ir centro sekretorės darbo.

Buvusi administratorė, draugė Baltrunytė kritikavo mane tame klausime už tai, kad aš stovėjau prieš jį, vienok, pati pasakė tą patį, ką ir aš: "viena ypata negalės atlikt tą darbą". Draugė Baltrunytė padavė naują propoziciją, patardama palikt redaktorę atskirai, vienok patarė balsuot už

įnešimą, kuris skambėjo suvienyt visas įstaigas. Reiškia, kasgi skirtumo, nubalsuotim vienaip,—padarysim kitaip.

Draugės, jeigu mūsų referendumai neturi daugiau vertės, kaip tik tiek, tai koikiems galams leist pinigų ant jų. Juk jei taip, tai ir be balsavimo centralinė valdyba gali pasielgti taip, kaip jai patinka. Kamgi prie to padaryt da nutarimą? Ar kad tik duot progą Pild. Kom. laužyt jį?

Aš čia nesistatau sau tikslu kalbėt prieš šį nutarimą, nežiurint, kad jis man ir 232 kitoms draugėms atrodo nepraktiškas. Didžiama nubalsavo ir jeigu draugės balsavo už jį, tai be abejo, žinojo ką daro; tečiaus pas mane kyla klausimas: kas rinks tą ypata? Ar referendumas, ar Pild. Komitetas? Ot dalykas, kuris turėtų but pakeltas kuopose ir gerai išdiskusuotas, nes jeigu jis ir butų suvažiavime pakeltas, tai vistik bus sveikiau, jeigu delegatės žinos savo kuopų nuomones.

Z. Puišūtė.

Redakcijos Prieraišas.

Drg. Z. Puišūtė, o gal ir daugiau narių mano, kad redaktorė atlieka jau net 2 mėnesiu administratorės ir redaktorės darbą, kaip šiame straipsnyje d. Puišūtė sako. Čia turime patėmyt visoms draugėms taip manančioms, kad jos klįsta. Ligšiol redaktorė dirbo tik vieną savo darbą, administratorė tebėra da d. K. Baltrunytė.

Tiesa, Pild. Kom. pranešė redaktorei, kad užimtą ir administratorės vietą nuo 1 d. liepos, bet kadangi administracijos knygos nebuvo sutvarkytos ir peržiūrėtos tam tikros knygų kontrolės komisijos, tai administratorė negalėjo jų perduot naujai administratorėi ir tokiu budu tas dalykas užsivilkō. Kaip tik knygos bus sutvarkytos ir peržiūrėtos, tada nauja administratorė užims savo vietą.

Reiškia, redaktorės ir administratorės įstaigos liks suvienytos. Kada tas įvyks, bus pranešta organe, ir laiškais visoms L. M. P. S. kuopoms.

Kaslink suvienijimo visų keturių įstaigų, kaip nutarta referendumo, tas bus ne-

įvykinamu tarimu, nes visų keturių įstaigų darbą viena ypata jokiū budu negalės atlikt, ką d. Puišūtė labai teisingai nurodinėjo. Redakcija manė, kad draugės apsvarstys tą dalyką ir supras, kad tas nėra galimu, nes d. Baltrunytės ir kitų buvo nurodinėjama da prieš balsavimą, kad nebus galima tą padaryt, bet draugės, nežiurint to, nubalsavo visas 4 įstaigas suvienyt.

Kad aiškiau galima butų suprast, kiek pasidarys darbo suvienijus 4 įstaigas, galima išrokuot šitaip: Ligšiol dirbo tą darbą 4 ypatos. Jos atlikdavo jį vakarais, liuosu nuo darbo laiku. Kiek to liuso laiko turi, paprastai, darbininkės? Ne visos vienodai, bet paimkim vidutiniškai, nuo 7 iki 10 valandai vakare; reiškia 3 valandas kasdien. 4 darbininkės dirbo po 3 valandas kasdien, vadinas—12 valandų kasdieną. Čia rokuojama tik 3 valandos į dieną, o kiek sykių kiekviena tų darbininkių dirbo iki 11 ir 12 val. nakties, gal ir vėliau? Kiek nedėdienių ir šiaip šventadienių tos darbininkės pašventė tam darbui? Sunku surokuot. Ir tai nuolat buvo skundai, kad tos darbininkės neatlieka savo darbo, kad į laiškus neatsakinėja ir tt., reiškia jos tuo liuosu laiku negalėjo tą darbą atsakančiai atlikt, na o kad sudėt tą visą darbą vienai ypatai, tai ji turės ne 12 valandų į parą dirbt, bet 24. Prirokavus šventadienius, šiaip liuosą laiką, ir tą, kad darbas nebuvo atsakančiai atliktas, kada dirbo 4 darbininkės, be abejo, pasidarys 24 val. į parą. Reiškia ta nuolatinė darbininkė turės dirbti dieną ir naktį. Katra iš jūsų, draugės, kurios balsavot už šį įnešimą, apsiims tiek dirbti?

Suvienijus 3 įstaigas, butent, redaktorės, administratorės ir finansų sekretorės, gal šiaip-taip butų galima atlikt, bet irgi butų pusėtinai daug darbo. Reiktų dirbt ne mažiau 14 valandų į parą.

Fin. sekretorės įstaiga reikalinga suvienyt su administratorės delto, kad kitaip sunku bus sukontroliuoti, katroms narėms sulaikyt organą, o katroms siuntinėt, nes neužsimokėjusioms organas turi but su-

laikytas. Gi centro sekretorės įstaiga vienynt su administratorės, nėra jokio reikalo. Centro sekretorė gali būti skyrium, kaip buvo, tas nieko nekenks, o nauda bus tokia, kad darbas bus atsakančiau atliktas, nes jei visas darbas liks ant vienos sukrautas, tai aišku, kad ji neapsidirbs, ir bus blogiau kaip buvo ikišiol.

Suvienijus tik 3 įstaigas, centro sekretorė, izdininkė ir ta nuolatinė ypata, sudarytų centrą, neskaitant Pildančiojo Komiteto. Tas būtų geriausiai.

IŠ L. M. P. S. I RAJ. VEIKIMO.

Moterų Agitacijos Savaitė. Prakalbų Maršrutas.

Prakalbos prasidės 12 d. spalio-Oct. ir tęsis iki 21. Prakalbos dalinasi šiaip:

- 12 d., Bayonne, N. J. 7 val. vakare.
- 13 d., Cliffside, N. J. 1 val. po pietų.
- 13 d., Bronx, N. Y., 7 val. vakare.
- 15 d., Elizabeth, N. J., vakare.
- 17 d., Brooklyn, N. Y., vakare.
- 19 d., Great Neck, L. I., vakare.
- 20 d., Newark, N. J., vakare.

Kalbės d. K. Petrikenė ir gal pavyks gauti da viena kalbėtoja.

Cliffside ir Bronx'e manoma sutverti-atgaivinti L. M. P. S. kuopos.

Patersono kuopai negalėjome paskirti dienos nė apie ją ką-nors tarti, kadangi ji nepriklauso prie I Raj. Iš minėtos kuopos net reikia stebėtis; ji yra nuo mūsų netoli ir daugelį kartų kviesta prisidėti prie rajono, bet niekuomet nė jokio atsakymo nuo jos negauta. Rodos, kad jos ten visai nėra. Ir šį kartą sekretorė rašė laišką ypatingai ir dabar viso rajono vardu kviečiu jumis prie mūsų prisidėti. Taip-pat rajonas kviečia ir kitas New Yorko apielinkės kuopas prisidėti. Vienybės svarbumą, rodos, nereiktų aiškinti mūsų draugėms. Dabar rajonas turi užsibriežęs daug agitatyviško darbo, kaip tai: rengti savo kuopoms prakalbas, prelekcijas, referatus, paskaitas ir tt. Jo tikslu yra: platinti literatūrą, išjudinti iš tamsybės snaudulio mūsų sesutes-darbinin-

kes, remti mūsų organą "Moterų Balsą", žodžiu, veikti tą darbą, kuriuo darbininkų klesia priešis prie išsiliuosavimo iš po kapitalizmo jungo.

Visos New Yorko apielinkės kuopos, kurios čia nepaminėtos, arba ir iš tų vietų, kur da nėra L. M. P. S. kuopos, o jūs draugės ir draugai darbininkai matote, kad ten kuopa galėtų gyvuoti, malonėkite atsišaukti žemiau nurodytu antrašu, o mūsų rajonas pasirupins suteikti jumis dvasišką ir medžiagišką pagalbą, idant užmegsti darbininkų vienybės ryšį.

Draugės ir draugai! Mes turime atminti, kad šauksmas darbininkų ir jų vadovų prie vienybės ir aktyvio darbo, yra ne bereikalo. Neužtenka skaityti laikraščius ir knygas, neužtenka žinot, kad užsi-mąki kelis centus į darbininkišką organizaciją, bet reikia ir gyvojo darbo—veikimo. Reikia visais galimais budais stengtis vienyti ir rišti į kuostipriausį ryšį visas darbininkiškas spėkas, reikia padėt daug energijos, kantrybės ir pasišventimo platinimui literatūros ir tt. Tik taip darydamos ir darydami pildysim savo užduotį, tik tuomi atsimokėsime už save darbininkų klesai.

L. M. P. S. I Rajono Sekretorė,
K. Sinkevičiūtė.

163 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

REZOLIUCIJA.

Kadangi pastaruoju laiku tarpe L. M. P. S. narių, bei kuopų tankiai apsi-reiškia ypatingai nesusipratimai ir toki nesusipratimai tankiai da užima vietą laikraštyj, kur netik, kad bevertės užimama taip brangi laikraštyj vieta, bet sykiu puldo ir patį laikraštyj (nes privatiškai ypatų bei kuopų su ypatoms reikalai plačiajai visuomenei neap-eina) ir, kad tokis per laikraščius argumen-tavimas santykių niekuomet nepagerina, bet kaip tik priešingai, da pablogina, tai L. M. P. S. pirmas rajonas laikytoje konferencijoje 4 d. Augusto, Bayonne, N. J., pastebi, kad "Moterų Balsas" redaktorė, gavusi straipsnį, paliečiantį paprastus ypatingus nesusipratimus visai laikraštyj ne-

talpintų. Iškilus kokiems nesusipratimams tarpe narių bei kuopų, kad tai išrištų pačios kuopos, bei rajonai, kuriuose kuopa randasi.

Konferencijos pirm. A. Juozaitienė,
Konferencijos sekr. K. Sinkevičiūtė.

PASTABA "MOT. BALSŲ" RED.

Gerbiama "Mot. Balsų" Redakcija:—

L. M. P. S. 1-mo Rajono konferencijoje, kuri įvyko 4 d. rugpjūčio, 1918, Bayonne, N. J., 10-tos L. M. P. S. kuopos narės pasiskundė esą nuskriaustos iš "Mot. Balsų" pusės, kadangi "M. B." redakcija nedavė jai (kuopai) pasiaiškinti kas dėl Dobinio korespondencijos, tilpusios "M. B." N 5.

Susirinkime buvo skaityta abidvi korespondencijos ir po apsvaistymui, pasirodė, kad reikia, idant "M. B." red. nestatyty kuopą žemiau pašalinio korespondento ir duotų jai pasiaiškinti kaip kad tam korespondentui davė.

Linkėtina ateityje vengti panašių nesusipratimų.

Varde rajono sekr. K. Sinkevičiūtė.

Redakcijos Prieraišas.

"M. B. redakcija davė progą L. M. P. S. 10 kp. pasiaiškinti. Jos pasiaiškinimas tilpo "M. B." N 7, bet kuopa tame pasiaiškinyje neprirodė, kad Dobinis neteisybę rašė. Dobinis kritikavo kuopos nutarimus ir kuopa prie tų nutarimų prisipažino; tai ko daugiau reikia? Kas daugiau belieka rašyti? Dobinis rašė, kad kuopa nusipirko "Laisvės" šėrą, kuopa patvirtino, kad tas tiesa. Kad "Mot. Balsų", savo organo, reikalais reiktų daugiau rūpintis, kaip svetimo laikraščio, tas irgi teisybė. Kad "M. B." padėjimas daug blogesnis už "Laisvės" ir jis daugiau reikalauja pagalbos, kaip "Laisvė", tas irgi tiesa. Kuopa žada paremti ir "M. B.", bet ligšiol da nieko nesimato, o "Laisvės" šėras nupirkta; reiškia Dobinis sakė teisybę, kad kuopa daugiau rūpinosi svetimu laikraščiu, negu savu.

Kaslink "fondo" tai irgi kuopa pripažino, kad toks nutarimas buvo, tik paaiškino delko toks tarimas padaryta. Tą tarimą Dobinis pavadino "fundijimu" tas negerai, nes tas skamba kaip, kad būtų manoma karčiamoj "užfundyt". Bet kuopa prieš tokį išsireiškimą visai neprotestavo, vien aiš-

kino, kodel taip nutarė padaryti.

Redakcija kuopos nestato žemiau korespondento. Dobinis, sužinojęs, kad kuopa parašė jam atsakymą, prašė redakcijos prisiųst tą atsakymą, kad galėtų pasiaiškinti, redakcija, norėdama tą dalyką kuogreičiausia užbaigt, pasiuntė kuopos atsakymą ir Dobinis pasiaiškino. Jei kuopa būtų prašiusi redakcijos, kad prisiųstų Dobinio korespondenciją, red. būtų pasiuntusi, bet kuopa neprašė. Redakcija, manydama, kad kuopa nebeturės daugiau ką besakyt, uždaryta ginčai, bet jei kuopa butina nori da Dobiniui atsakyti, tegul prisiunčia—patalpinsime, bet kaip galint trumpesni, nes negalima laikraštį vieta užimt tuščiais ginčiais.

Dobinis savo pasiaiškinyje persiprašė kuopos, pasakė, kad jis ne su blogais norais kritikavo tuos tarimus, ir "M. B." redakcija manė, kad to užteks ir kuopa liks patenkinta, bet pasirodo visai kas kita.

Delei šitų dalykų L. M. P. S. I Raj. konferencija išnešė rezoliuciją, kad ypatiskumai nebutų "M. B." talpinami, bet ligšiol, jokie ypatiskumai "M. B." netilpo. 10-tos kuopos dalykas, nėra ypatiskumu, čia kritikuoja kuopos tarimai, kurie paliečia "Moterų Balsą", "Laisvę" ir abelnai L. M. P. S. kuopų taktiką; šito negalima pavadinti ypatiskumu. Kita korespondencija yra tilpusi L. M. P. S. 25 kp. reikale, tas ir nėra ypatiskumas, nes paliečia visos kuopos gyvavimą. Protestas prieš E. Šukienę buvo ypatiskumu ir jis "M. B." netilpo. Jokie ypatiskumai "M. B." nėra tilpę ir netilps.

L. M. P. S. I RAJ. KONFERENCIJOS PROTOKOLAS 4.

Konferencija įvyko 4 d. rugpjūčio, 19 E. 21st St., Bayonne, N. J. Konferenciją atidarė rajono organizatorė K. Petrikenė 1 val. po pietų. Pirmininke išrinkta A. Juozaitienė. Delegačių pribuvo: 1 kp. J. Jokubynienė, K. Sinkevičiūtė ir A. Juozaitienė. 45 kp. M. Panelienė ir nuo 10 kp. M. Stanelienė. B. Bočkiūtė ir Šeštakauskietė nutarta suteikti sprendžiamąjį balsą. Viso konferencijoj su sprendžiamais balsais dalyvavo 9 delegatės: penkios su mandatais, dvi pašalinės draugės ir dvi rajono komiteto

narės. Po vardašaukiui, sekė svarstymas dienotvarkio, kuris likosi priimtas vienbalsiai. Skaityta protokolas trečiosios konferencijos, protokolas priimtas su pataisymu, kad protokole būtų pažymėta įplaukos, išlaidos ir kiek izde lieka.

Toliau sekė raportai. Išdavė raportus rajono valdyba; raportai priimta vienbalsiai.

Specialių komisijų raportai: komisija, surengimo auringo "Mot. Balso" naudai pranešė, kad auringas neįvyko iš priežasties negavimo tinkamos vietos. Komisija, surengimui teatro "Du Broliu", pranešė, kad veikalas rengiamas statyt 8 d. rugsėjo, 1918. Komisijai prigelbėti veikalą pastatyt apsiėmė šios draugės: K. Petrikenė, M. Stanelienė, Šeštakauskiūtė ir B. Bočkiūtė. Tiekiai, apgarsinimai ir plakatai, pavesta parupinti rajono komitetui. Tikiųjų nutarta spausdinti 600, o plakatų 3000. Nutarta surengti aktoriams vakariene; darbas pavesta teatro komisijai.

Tarimai.

Visų pirmiausia buvo svarstoma agitacijos klausimas. Po visapusiam apsvarstymui, likosi nutarta surengti rajono ribose visą eilę prelekcijų, ir referatų.

Prelekcijos prasidės vėlai rudenį. Prelegentus nutarta kviest sekamus: A. Petriką, Strolienę, M. M. Račiūtę-Herman ir Stropienę. Nutarta, kad rajonas padengs išlaidas prelegentų, o kuopos apsimokės už svetaines ir plakatus. Nutarta surengti L. M. P. S. agitacijos savaitę; surengimas pavesta rajono komitetui.

Nutarta, kad rajono sekretorė parupintų knygą rajono reikalų vedimui.

Pakeltas klausimas, kad rajonas surengtų prakalbas Bayonnės kuopai; dalyką apsvarsčius ir pasirodžius, kad kuopa finansiškai gerai stovi, palikta prakalbas surengti pačiai kuopai. Taipgi kuopos delegatės pranešė, kad kuopa pati apmokės tas lėšas, kurios užsiliko nuo pereinusių metų agitacijos savaitės. Taip-pat ir Elizabetho kuopa pranešė, kad ji pati padengs lėšas, kurios irgi nuo pereinusių metų užsiliko.

10 kp. narės pakėlė klausimą kas dėl neteisingos korespondencijos, tilpusios 5 ir 6 num. "M. B." Po apsvarstymui, pasiro-

dė, kad "M. B." red. pasielgė netiesotai, pasiūsdama kuopos korespondenciją opponenui ir suteikdama progą jam pasiaiškinti, kuomet ji nepadarė tą patį su jo korespondencija ir nedavė kuopai pasiaiškinti. Nutarta duoti pastaba "M. B." red. kad ateityje tokie nesusipratimai neatsikartotų. Toliaus, buvo pakeltas klausimas kas dėl ypatingų, iškilusių kuopose, kurie patenka net ir į laikraščius ir atneša daug blogo. Tą dalyką plačiau apsvarsčius, likosi išnešta tam tikra rezoliucija.

Susivienijimo reikaluose:

Nutarta siųst nuo rajono vieną delegatę į L. M. P. S. busiantį suvažiavimą. Į kandidatės likosi nominuotos šios draugės: M. Stanelienė, A. Buiziūtė ir K. Sinkevičiūtė. Dalykas eis rajono referendumui; daugiausia balsų gavusi užims delegatės vietą. Plačiau apkalbėjus, duota informacijos, kad delegatė suvažiavime pakeltų klausimą koku būdu būtų pasekmingiau varyti agitaciją tarpe darbininkų moterų. Taip-pat, kad būtų atsakančiau sutvarkytas ir du kartu į mėnesį siuntinėjamas (siuntinėjamas ar leidžiamas? Red.) "M. Balsas".

Buvo pakeltas klausimas apie įvedimą Susivienijime pašalpos skyriaus. Klausimas, balsų didžiuma nupuolė.

L. M. P. S. 1-mos kp. pakeltas klausimas, kad rajono konferencijos būtų šaukiamos tik keturis kartus per metus,—balsų didžiuma nuopulė.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Brooklyn, N. Y. Konferencija uždaryta 4 val. po pietų.

Konfer. pirm. A. Juozaitienė,
Konf. sekr. K. Sinkevičiūtė.

DETROIT, MICH.

Pusmetinis raportas L. M. P. S. 17 kuopos.

Narių pilnai užsimokėjusių yra 40. Surengta tris baliai, sulošta veikalas "Marija Magdalieta". Nupirka šėras prie LSS. namo Detroit, Mich ir 3 bondsai (paskolos) ir taip-pat kitų įvairių darbų nuveikta. Rengiamos prie sutvėrimo L. M. P. S. rajono Michigan ir Ohio valstijų.

Sus. raštininkė E. Zell.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Senam Kareiviui.—Už korespondenciją ir kitą raštelį labai ačiu. Telpa šiame numerį. Meldžiame daugiau ką parašyt.

Fr. Choss.—Už eilutes širdingai ačiu, —tilps vėliau. Dabar turime naudoti anksčiau gautas. Meldžiame rašyti ką-nors daugiau.

Mokiniui.—Už eilutes ir prizadą daugiau parašyti labai ačiu. Šitos eilutės geriau tiktų gegužiniam numeriui, bet vistiek talpiname, nes palieti darbininkų reikalus.

E. Motuzienei.—Korespondencija tilpo, labai ačiu. Eilutės tilps vėliau, nes turime anksčiau gautas sunaudot. Malonėkite daugiau ką parašyt.

Lawrenceo Laisvamanei.—Už eilutes ačiu. Tilps vėliau.

Anelei Vladickiutei.—Eilės "Sudiev" tilps vėliau; antrosios netilps, nes reikalinga vertimas. Vaizdelis "Socialistų Laikraštis" tilps, kada užsibaigs dabar einanti drama "Svečiai". Ačiu už pasidarbavimą; malonėkite daugiau ką parašyt.

Dr. J. Šemoliunui. Ačiu už straipsnį. Įdėsime į sekamą "Mot. Balso" numerį. Meldžiame rašinėti ir toliau į "Sv. skyrių".

KLAIDŲ PATAISYMAS.

"Mot. Balso" N 8 mano straipsnyje "Kas kaltas" įsiskverbė tokia klaida, kad nėra prie paskutinio žodžio citatos iš knygos "Karolius Marksas", svertimženklių(?), pertai nežinia kur iš knygos paimti žodžiai užsibaigia. Užsibaigia pusl. 171, eilutėje 17 žodžiu: išsiplėtojime". K. S. L-tė.

NUO ADMINISTRACIJOS.**Atydziai L. M. P. S. narių.**

Draugės:—Nežinau, kodėl mūsų narės nė per 2 metus "M. B." gyvavimo neišmoko tēmyti į Administracijos pranešimus.

Pereitame numeryje pranešta, kad su tuo numeriu, sulyg perėjusio referendumo, narės gauna "M. B." veltui. Kadangi visų narių adresų neturėjome, tai siuntėme sekretorėms, kad jos išdalintų.

Sekretorėms buvo pasiūsti pranešimai. Dabar gi, gaunu daug laiškų su pasiskundimu, kad neprašė "M. B.", tai kam adm.

siuntė. "Negalime parduoti, kur juos dėti". Tai vis bereikalingi susirašinėjimai.

Dabar vėl pranešu, kad ir šis numeris taip-pat siunčiamas toms kuopoms kurios neprisiuntė narių vardus ir adresus. Sekretorės malonės išdalinti ir **kuogreičiausia** prisiūsti narių adresus.

Narės, kurios turi užsiprenumeravusios "Mot. Balsą" ir prenumerata neišsibai-gė,—piniginio atlyginimo negalės gauti už prenumeratą, nes butų daug keblumo viską išskaitliuoti. Tos narės gaus joms prigulintį numerį už narines mokestis ir vieną iš tų galės parduoti kam kitam,—tokiu būdu nebus jos nuskriaustos. Sykiu ir savo atsiims ir galės daugiau paskleisti "M. B."

Įsitēmykite, kad administracija nesiūš "M. B." toms ypatoms, kurios atsišauks, sakydamos, kad joms priklauso "M. B.", kaip narėms. "Mot. Balsas" bus siunčiamas tik tuomet, **kai kuopos sekretorės** praneš, kad siūsti. Permainymas adreso taip-pat turi eiti per kuopos sekretorę. Reiškia, su narėmis visa transakcija turi eiti per kuopos sekretorę.

Šiais klausimais išsiuntinėti kuopoms laišкаи. Ks. Baltrunytė.

KUOPŲ VEIKIMAS.

Šiame numeryje jau turime daugiau kuopų į darbščiųjų surašą įtraukti.

Šios kuopos darbuojasi "M. B." labui:

L. M. P. S. 40 kp. Lewiston, Me. aukauja iš izdo \$5.00 "M. B." fondui.

L. M. P. S. 48 kp. Wilkes-Barre, Pa., nors silpnai stovi, bet vistiek savo dalelę darbo laikraščio gerovei džiaugsmingai atlieka. Aukojo \$6.00.

L. M. P. S. 8 kp. iš Lawrence, Mass. surinko \$5.25 aukų "M. B." Fondui ir \$5.25 LSS. namo fondui.

L. M. P. S. 23 kp. iš Binghamton, N. Y. prisiuntė \$21.48 aukų.

L. M. P. S. 15 kp. iš Ansonia, Conn. mums praneša, kad rengia pikniką "M. B." naudai.

Puiku matyti darbščiųjų kuopų surašą augant. Bet pažvelgus į neveikliųjų surašą, mes matome, kad da ten daugiau randasi. Bėgkite iš to blogo surašo į darbščiųjų surašą. Ks. Baltrunytė.

- L. M. P. S. A. KUOPŲ SEKRETORIŲ ADRESAI**
- 1 Kp., Brooklyn, N. Y., A. V. Klimiūtė, 56 Seaman Av.
 - 2 Kp., Worcester, Mass., J. Karaziene, 61 Harlem St.
 - 4 Kp., Elizabeth, N. J., B. Bočkietė, 211 First St.
 - 5 Kp., Rockford, Ill., O. Valiulienė, 622 Hulen St.
 - 7 Kp., Schenectady, N. Y., F. Luke, 13 Engersoll Ave.
 - 8 Kp., Lawrence, Mass., K. Yasinskiūtė, 276 Lawrence St.
 - 9 Kp., Chicago, Ill., Pet. Balielienė, 3543 S. Union Ave.
 - 10 Kp., Newark, N.J. M. A. Stanelienė, 83 McWorter St.
 - 11 Kp., Phila., Pa., Ks. Baltrunytė, 535 N. Marshall St.
 - 12 Kp., Waterbury, Ct., M. Mikalavičiūtė, 775 Bank St.
 - 13 Kp., S. Boston, Mass., Mrs. J. Sarapienė, 73 G St.
 - 14 Kp., Easton, Pa., S. Tarvydaitė, 1113 Ferry St.
 - 15 Kp., Ansonia, Conn., M. Rolinaičiūtė, 15 Star St.
 - 16 Kp., Springfield, Ill., M. Lekešienė, 1720 Matheny Av.
 - 17 Kp., Detroit, Mich., Miss Eleanor Zell, 1025 Cadillac Ave.
 - 19 Kp., Donora, Pa., M. Andrulienė, 483 8th St.
 - 21 Kp., Pittsburgh, Pa., Miss. V. Mason, 2814 Forbes St
 - 22 Montello, Mass., Teodora Žizienė, 673 N. Main St.
 - 23 Kp., Binghamton, N. Y., H. Zukienė, 282 Clinton St.
 - 24 Kp., Cleveland, O., M. Rimkienė, 1185 E. 80th St.
 - 25 Kp., Roseland, Ill., J. Grybienė, 125 E. 104th St.
 - 26 Kp., Rochester, N. Y., R. Černauskienė, 63 Dayton St
 - 27 Kp., Cambridge, Mass., O. A. Kvetkauskienė, 39 Portland St.
 - 28 Kp., Baltimore, Md., O. Paulionienė, 735½ W. Saratoga St.
 - 29 Kp., Chicago, Ill., A. Čepukienė, 1648 W. Division St.
 - 30 Kp., Bridgewater, Mass., O. Kiršlienė, 234 Plymouth St.
 - 32 Kp., McKees Rocks, Pa., V. Gopienė, 15 Rosamond St.
 - 33 Kp., Mahanoy City, Pa., E. M. Ječkevičiūtė, 300 E. Centre St.
 - 34 Kp., Fitchburg, Mass., A. Samulienė, 201 Fairmount St.
 - 36 Kp., Minersville, Pa., M. J. Ramanauskienė, 249 S. 4th St.
 - 37 Kp., Grand Rapids, Mich., M. Rasikas, 1537 Broadway Ave.
 - 38 Kp., Paterson, N. J., A. Valatkienė, 254 Wait St.
 - 39 Kp., Monessen, Pa., E. Stočkienė, 1133 McMahon Av.
 - 40 Kp., Lewiston, Me., Ag. Šimkiūtė, 279 Bates St.
 - 41 Kp., Akron, Ohio., M. Uszciniienė, Box 136, Goodrich St.
 - 42 Kp., New Haven, Conn., O. S. Razinskienė, 128 View St.
 - 43 Kp., Cicero, Ill., A. Doškienė, 1225 S. 50th Ave.
 - 44 Kp., Norwood, Mass., J. Misevičienė, 50 Tremont St.
 - 45 Kp., Bayonne, N. J., P. Šeštakauskiūtė, 43 W. 15th St.
 - 46 Kp., Phila., Pa., St. Grininė, 3120 Richmond St.
 - 47 Kp., Waukegan, Ill., R. Bucen, 1428 S. Park Ave.
 - 48 Kp., Wilkes Barre, Pa., P. Sadauskienė, 81 Oxford St.
 - 49 Kp., Brighton, Mass., S. Taujėniūtė, 42 Lincoln St.
 - 50 Kp., Gardner, Mass., L. Bekesienė, 6 Cramford St.
 - 51 Kp., Collinsville, Ill., M. A. Steponavičienė, 413 S. Aurora St.
 - 52 Kp., Stoughton, Mass., J. Šidlauskietė, 309 Canton St.
 - 53 Kp., Plymouth, Pa., K. Stankevičienė, 143 Walnut St.
 - 54 Kp., Scranton, Pa., P. V. Andrulienė, 534 N. Rebecca Ave.
 - 55 Kp., Haverhill, Mass., M. Gardziulienė, 86 Margin St.
 - 56 Kp., Easthampton, Mass., A. Baltrunienė, 52 Garfield Ave.
 - 57 Kp., Carnegie, Pa., M. Lapienė, 226 Magazine St.
 - 58 Kp., Brighton Park, Ill., S. Laurinaičienė, 4632 So. Hermitage Ave., Chicago, Ill.
 - 59 Kp., So. Manchester, Conn., Miss V. Kempes, 224 Hartford Rd.
 - 60 Kp., Pittsburgh, Pa., Z. Žvirblienė, 918 Chateau St. N. S.
 - 61 Kp., Lowell, Mass., A. Čiuladienė, 7 Cady St.
 - 62 Kp., Shenandoah, Pa., E. Motuzienė, 119 So. Ferguson St.
 - 63 Kp., Nanticoke, Pa., Mrs. H. Sharis, 215 Pine St.

64 Kp., Great Neck, N. Y., M. Baltušienė, Box 420
 65 Kp., Rumford, Me., Justin Dragon, 216 Waldo St.
 66 Kp., Los Angeles, Cal., E. N. Smith, 3010 E. 3rd St.
Pastaba kuopų sekretorėms: Jeigu kurios-nors kuopos sekretorės antrašas neteisėtai paduotas, pasistengkit veikiai pranešti centro sekretorei.
S. M. Puishea, Centro Cekr.
 Franklin Sq. House, Boston, Mass.

Knygos gaunamos "Moterų Balso" Administracijoje.

1. Politiskas Minių Streikas. 20 pusl. 8c
3. Kovotojų Giesmės. Eilių rinkinys. 47 pusl. 15c
4. Pričkus Engels. 54 pusl. 15c
5. Moters ir Politika. 50 pusl. 15c
6. Kunigai, Bedieviai ir Socialdemokratai. 30 pusl. 10c
7. Darbininkų Priespauda ir Jos Priežastis. 28 pusl. 10c
8. Valstybė ir Socializmas. 31 pusl. 10c
9. Ateities Surėdymas. 46 pusl. 15c
10. Trimitas. Laisvosios dvasios giesmės ir dainos, su notomis. 72 pusl. 75c
Ta pati dailiuose apdaruose \$1.00
11. Darbininko Sveikata. 36 pusl. 10c
12. Socialdemokratų Mokslo Pamatai. 54 pusl. 20c
13. Prasiškaltimai ir Prasiškaltėliai. 21 pusl. 10c
14. Pentkas Prisakymas. Br. Vargšo drama. 23 pusl. 10c
16. Moteris ir Socializmas. 440 pusl. \$1.00
Ta pati apdaryta \$1.50
17. Komunistų Manifestas. 52 pusl. 15c
18. Knypkis. Komedija. 28 pusl. 10c
19. Kaip Mus Apvagia. 44 pusl. 15c
20. Stabmeldis. Apysaka. 30 pusl. 10c
21. Nekaltas. 20 pusl. 5c
22. Paskaitos iš Politiskos Ekonomijos. 105 pusl. 25c
23. Darbininkų Kalendorius 1917 Metams. 25c
24. Kaip Kunigai Rupinasi Darbininkais? 32 pusl. .. 5c
25. Kunigai ir Revoliucija. 32 pus. 5c
26. Organizuokitės! 16 pusl. 5c
27. Krikščionių Mokslas ir Darbininkai, 32 pusl. .. 5c
28. Literatūros Konspektas, 26 pusl. 10c
29. Anarchizmas ir Socializmas, 140 pusl. 35c
Ta pati apdaryta 60c
30. Dėdės Samo Gyvenimas ir Darbai, 64 pusl. 15c
31. Militarizmas, 176 pusl. 50c
Ta pati apdaryta 75c
32. K. Markso Biografija; su paveikslu, 48 pusl. 15c
33. Parlamentarinės Taisyklės, 40 pusl. 15c
Ta pati apdaryta 25c
34. Lietuvos Laisvė ir Lietuvos Žmonių Laisvė, 32 p. 5c
35. Moteris Kapitalizmo Gadynėj, 55 pusl. 15c
"Naujosios Gadynės" kompletai, tai yra visų metų "N. Gad." numeriai, — didelė audekliniais apdaryta knyga. 447 pusl. \$1.50
- K. Markso ir F. Engelso paveikslai: 50c, 75c, \$1.00; Atvirutės 35 rūšių, viena 5c.

PHILADELPHIEČIŲ ATYDŽIAI.

L. M. P. S. 11 kp. dabar susirinkimus laikys Rusų Sovietų Name, kampas 8-tos gatv. ir Fairmount Ave., Phila., Pa. Susirinkimus laiko kas antrą sėdę kiekvieno mėnesio.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSĄ".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10 centų.
 Adresas: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.